

Een kleine biografie van Frans Bruynseels

Frans Stephaan BRUYNSEELS werd geboren te Rumst op 10 september 1913. Zijn geboortakte werd opgemaakt door Jacobus Jordens, burgemeester en ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente Rumst in aanwezigheid van vader Leonard, tramontvanger en van de getuigen Eduard Van der Heyden, kleermaker en Petrus Van de Velde, tramontvanger. Frans was de oudste in een gezin van 13 kinderen. Daarvan bleven er maar zes in leven. Zijn ouders waren Leonard Bruynseels (Hulshout, 16 oktober 1885 - Duffel, 28 maart 1965) en Maria Catharina Mathildis **FRANS** (Rumst, 29 april 1891 – Rumst, 22 april 1969). Vader was een Kempenaar die om den brode naar Rumst kwam om hier 'bij den tram' te werken. Zij woonden in een hoeve, in de omgang 'Villa Witkalk' genoemd, gelegen aan het begin van de Kapellenlei, nabij het kruispunt met de Tiburstraat.

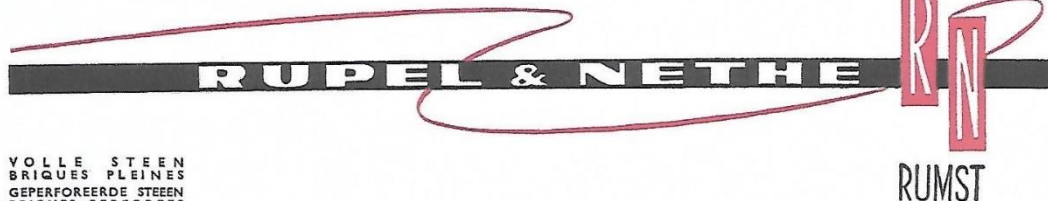

Geboortehuis van Frans Bruynseels
(1)

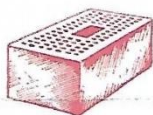

Leonard Bruynseels en Maria Frans,
de ouders van Frans

N.V. VEREENIGDE STEENFABRIEKEN - S.A. BRIQUETERIES REUNIES

VOLLE STEEN
BRIQUES PLEINES
GEPERFOREERDE STEEN
BRIQUES PERFOREES
WELFSTEEN - HOURDIS
SPECIALITEIT
SNELBOUWBLOC
(BREVET NR. 15619)
SPECIALITE
RAPIDCONSTRUCT
(BREVET NR. 15618)

Tot hij veertien jaar oud was, in 1927, volgde 'de Sooi' (2), zoals dat toen gebruikelijk was, lessen in de gemeentelijke jongensschool aan de Doelhaagstraat te Rumst. Daarna begon hij zijn beroepsloopbaan "in het sloefenfabriek" van pantoffel-producent Jan Baptist Lamberts op de hoek van de Nieuwstraat en de Beemdstraat in Terhagen. (3) Toen hij zijn eerste weekloon van 88 frank (ongeveer 2,20 euro) naar huis bracht was zijn moeder de koning te rijk. Later werkte hij als schrijnwerker bij de steenfabriek Rupel & Nethe ('het gésgeleig') te Rumst (4) voor 3 frank per uur. Hier werd hij lid van ACV en ACW, een engagement dat hij 60 jaar volhield (5)(6). Ook in deze tijd volgde hij avondlessen in houtbewerking. (7) In 1932 werd hij werkloos en toen begon hij 'aan den tram' als zondagsagent. Elke zondag werkte Sooi van 17 tot 1 uur voor 40 frank.

Steenbakkerij Rupel & Nethe, (op deze foto uit 1968) links van de Hollebeekstraat, met centraal de St. Pieterskerk van Rumst en links op de achtergrond de St. Romboutskathedraal in Mechelen.

Hoewel de Soo, als oudste van het gezin, volgens de geldende regels geen legerdienst moest vervullen nam hij zijn verantwoordelijkheid en ging 'bij den troep' in de plaats van zijn broer Petrus ('De Peer', die officieel Louis heette). Hij diende in het 8^e linieregiment infanterie (8) van 16 oktober 1933 tot 16 oktober 1934. Hij zwaaide af als brigadier (nu korporaal). Volgens zijn dochter Louisa deed hij zijn dienst "bij het paardenvolk" in Mechelen. Dat stemt overeen met het uniform op de foto waar de Soo uitgerust is met handschoenen en een zweep. Zijn zoon Marc vertelt nu nog dat de Soo met grote liefde sprak over zijn paard, een merrie. Hij vertelde ook over een gevaarlijke aandoening die paarden soms hadden ('kolieken') en het gebruik van een paardenmiddel (Elixir d'Anvers) om die paarden weer beter te maken. Nadien werd hij nog drie keer opgeroepen voor een kamp van 14 dagen. Hij werd in 1938 in 'de speciale dienst voor spoorwegen en telefonie' ingedeeld. Na een oproeping in 1939 nam hij definitief afscheid van het Belgische leger.

Frans Bruynseels, foto in gala-uniform tijdens zijn legerdienst bij de artillerie in 1933 – 1934

Règlement Matricule. MODÈLE 2. Numéro matricule 158.15155

8e REGIMENT D'ARTILLERIE

FICHE MATRICULAIRE

du nommé *Bruynseels*

Frans - H. Bruynseels

Grade 0626. — I.T./I.C.M. — 300,000 ex. (N° 254 du P. C.)

Né à <i>Rumst</i>	Désigné pour le service comme
Province d' <i>Anvers</i>	milicien de <i>1933</i>
Le <i>10 septembre 1913</i>	Commune de <i>Rumst</i>
Dernier domicile <i>Rumst</i>	Bureau de recrutement de
<i>Wijk n° 39</i>	<i>Albani</i>
Prénoms du père <i>Leonard</i>	le <i>11 août</i> 19 <i>33</i>
Nom de la mère <i>Frans</i>	astreint à accomplir <i>18</i> mois de service.
Prénoms id. <i>Marie - Catharina</i>	Services antérieurs comptant pour la pension :
<i>Wijk n° 39</i>
Domicile des parents <i>Rumst</i>
<i>Wijk n° 39</i>
Etat civil <i>marie</i>
Nom de l'épouse <i>Heerbaes</i>
Prénoms id. <i>Jouha - Eugénie</i>	Le Capitaine d'Adm. NEETENS
Nombre d'enfants	Le Trésorier au 8 ^e Artillerie
	Le trésorier.
	Chef du Bureau central de la comptabilité.

(1) Corps, établissement ou service.

En 1934 startte hij, na zijn legerdienst, zijn echte loopbaan bij de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen (NMVB)(9). Hij werkte er eerst als stoker op de stoomtram en later als ontvanger op de elektrische tram. Toen de trams verdwenen (vanaf 1966) werd hij buschauffeur op Lijn 50 (Antwerpen – Boom – Rumst – Mechelen). Dat werk deed hij tot 1977 toen hij op 64 jaar met pensioen ging.

Een reizigster neemt, gepakt en gezakt, de tram (foto uit 1941)

Het draagbare ticketapparaat van het merk Almex, in gebruik bij de NMVB vanaf 1955

'De mannen van den tram in 1920', poserend op het plein voor 'de tramstatie', op de hoek Molenstraat' en Statiesstraat. Leonard Bruynseels, de vader van Frans staat bovenaan, tweede van links

Tramstation van Rumst omstreeks 1955, met op de achtergrond de St. Pieterskerk

“Het station van de Buurtspoorwegen” (nu De Lijn) aan de Molenstraat te Rumst (nu Molenbergstraat) van waaruit Bruynseels werkte (foto 2021)

Steven Huyghe studeerde in het academiejaar 2002-2003 geschiedenis aan de voormalige Katholieke Universiteit Brussel. Hij kreeg de opdracht voor een scriptie ‘Honger tijdens de tweede wereldoorlog’ en kon daarvoor oud-burgemeester Bruynseels interviewen. Hij herinnert zich wat die hem vertelde over de parallelle economie (‘de zwarte markt’) tijdens de oorlog. “Boeren en andere mensen op het platteland hadden een groot netwerk. Wanneer ze in een bepaald seizoen te veel boter of groenten hadden namen ze de tram. Wie geïnteresseerd was ging op een bepaald bankje zitten. Daar gebeurde dan een ruilhandeltje, vb. eieren tegen koffie, aardappelen tegen chocolade, rogge tegen sigaretten, zeep tegen jenever, of spek tegen rantsoenzegels. De ‘wattman’ (10) en de ontvanger keken de andere kant op.”

Frans trouwde op 6 november 1937 te Niel met Paula Herbos (11). Zij woonden eerst in Niel aan de Matenstraat en dan aan de Markt in Rumst. Uiteindelijk kochten ze een perceel bouwgrond aan het Molenveld, nabij de scheepswerf Janathys. Daar bouwde hij, samen met zijn schoonvader Pieter Frans ‘Sooike’ Herbos, het huis dat er nu nog staat. Frans en Paula woonden daar samen tot 1997. Naast de deur woonden toen zijn zus Stephanie en schoonbroer René Serrien en daarnaast zijn broer Louis en zijn schoonzus Emma Hoeykens. Het gezin Bruynseels – Herbos kreeg 5 kinderen tussen 1938 en 1956, met name Katrien, Mathilde, Louisa, Maria en Marc. Later werden Frans en Paula de grootouders van 14 kleinkinderen en nog later van 21 achterkleinkinderen. Wanneer hij daarop werd aangesproken zei de Soo, op zijn kenmerkende manier: “dochteren maken is niet moeilijk, het model ligt voor je, maar een zoon, dat is een ander paar mouwen.”

De woning van het gezin Bruynseels-Herbos aan het Molenveld 71

Frans Bruynseels, in uniform, en Paula Herbos met oudste dochter Katrien

De Sooi was heel vaardig in houtbewerking. Als hobby maakte hij, na het werk en het avondmaal, kasten, speelgoed, keukens, ... allemaal aan zijn werkbank in 'zijn werkkot' in de tuin. Het was in Rumst algemeen bekend dat hij aardig overweg kon met hamer en zaag, waarbij hij al eens een vriend uit de nood hielp bij de verbouwing van diens woning. Dat kwam ook ter ore van zijn politieke opponent en kwelduivel Isidore Egelmeers die hem ooit in volle gemeenteraad beschuldigde van "het plaatsen van plaffonnekes in 't zwart". Burgemeester Bruynseels reageerde heel bits op die uitlatingen van 'het senateureke'.

Paula verbleef van 1997 tot haar overlijden op 18 december 2002 in het RVT Maria Boodschap in haar geboortedorp Niel. Marijke, een van de diensthoofden zei daarover: "Frans is jarenlang dagelijks zijn echtgenote komen bezoeken. Ik herinner hem als een zeer lieve en zorgzame echtgenoot, die heel goed wist hoe hij moest omgaan met personen met dementie." En haar collega Rudy verwoordde zijn herinneringen zo: "Ik herinner me Paula en Frans heel goed. Paula was ernstig dement en ik kan me de gesprekken met Frans, formeel en informeel, nog levendig voor de geest halen."

Frans woonde eerst nog alleen aan het Molenveld 71 en ging later, van juni 2005 tot augustus 2007, in Hof van Crequi in Terhagen wonen. Toen dat niet meer kon verhuisde hij naar RVT De Vaeren in Reet waar hij overleed op 19 december 2009. Hij werd op maandag 28 december 2009 begraven met een plechtigheid in de St. Pieterskerk van Rumst, die druk werd bijgewoond, o.m. door minister-president Kris Peeters en door CD&V-voorzitster Marianne Thyssen.

De Gazet van Antwerpen citeerde bij die gelegenheid burgemeester Eddy Huyghe zo: "Soo Bruynseels was een loyaal man, die trouw bleef aan het gegeven woord. ... Frans was iemand die de verzoening zocht en erin slaagde iedereen op gelijk voet te behandelen." (Gazet van Antwerpen, 29 december 2009)

De Soo in het verenigingsleven

Reeds op jonge leeftijd was Frans actief als Kajotter in de KAJ. (12). Vanaf 1948 was Frans een voorman van de KWB (13). Luc Beghin, o.m. gemeenteraadslid voor CVP van 1983 tot 1989, beschreef de geschiedenis van KWB – Rumst als volgt: Het prille begin: (1948-1956): "Onder impuls van onderpastoor E.H. Van Bel werd in september 1948 een K.W.B.- afdeling in Rumst opgericht. Men startte met 11 leden. Van deze periode zijn er weinig of geen geschreven stukken terug te vinden. We hebben ons moeten behelpen met getuigenissen van de nu en in 1988 nog in leven zijnde pioniers. Het eerste bestuur zag er zo uit: Frans Bruynseels (voorzitter), René Serrien (secretaris) en Jan Verlinden (penningmeester). De leden waren: Frans De Bruyn, Vic Wellekens, Rene Thomas, Antoine De Wever en Frans Molkens. Naar verluidt waren toen ook Bert Van Kerkhoven, Rik Rens, Frans Thys en Petrus Callaert al lid."(14)

Op 17 oktober 1998 vierde KWB – Rumst '50 jaar KWB'. Frans Bruynseels werd toen door voorzitter Wilfried Van Den Eede gehuldigd als stichter en eerste voorzitter en voor 50 jaar lidmaatschap

Frans Bruynseels was de eerste voorzitter van KWB-Rumst van 1948 tot 1956. Hij bleef bestuurslid tot 1968 maar is verder heel zijn leven lid van KWB gebleven. Luc Beghin (foto uit 2012 hieronder rechts) was bestuurslid van 1978 tot zijn dood in 2017. Hij was voorzitter van 1984 tot 1989 en nadien vaak ondervoorzitter. Hij was de drijvende kracht achter kwb – Rumst (15) en schreef maandelijks 'Familienieuws', het blad voor de plaatselijke leden. Opmerkelijk is nog dat zoon Marc Bruynseels ook bestuurslid is (1986 tot nu) van kwb – Rumst en voorzitter was van 1990 tot 1995.

In 1984 vierde ACV Rumst, onder leiding van voorzitter Frans De Bruyn, zijn 75^e verjaardag. Inderdaad, in 1909 werden verschillende arbeidersbonden samengevoegd en was ACV-Rumst geboren. Er werden grote acties gevoerd in 1910 (“zonder de socialisten”) en in 1935 om het lot van de arbeiders, o.m. in de steenbakkerijen, te verbeteren. Volgens de krant Het Volk “wenste burgemeester Bruynseels de vereniging, waarvan hij lid is, veel geluk toe.” De burgemeester vermeldde toen niet dat hij lang voordien, naar aanleiding van een heftig dispuut, zijn lidmaatschap opzegde. Het conflict werd uiteindelijk bijgelegd maar pas na 1 jaar werd de Soo weer lid van het ACV.

In mei 1987 huldigde burgemeester Van Den Eede en schepenen De Herdt en Thys de winnende ploeg van het jaarlijkse KWB-volleybaltornooi in aanwezigheid van gewezen KWB-voorzitter en oud-burgemeester Frans Bruynseels

De Soo had ook buiten de arbeidersbeweging een druk sociaal leven. Zo was hij ‘member’ van de Koninklijke Katholieke Harmonie Verbroedering en spelend lid van de biljartclub ‘Krijt op Tijd’ in de Parochiale Kring aan de Veerstraat.

Daar beoefende hij ook, bij de maatschappij ‘Ons Genoegen’, de edele kunst van het boogschieten op de liggende wip. Jeannine Van Cauwenbergh herinnert zich dat hij zich graag met zijn vrouw Paula liet zien op de dansfeesten van verschillende verenigingen. Hij kon goed dansen en nodigde steevast een van de aanwezige dames uit voor een ‘Charleston’.

'De Soo' in de politiek en in de gemeenteraad van Rumst

Op vraag van het lokale ACW (nu Beweging.net) nam Frans Bruynseels voor de CVP deel aan de gemeenteraadsverkiezingen van 1952. Hij behaalde 196 voorkeurstemmen, evenveel als zijn medekandidaat, uittredend gemeenteraadslid Aloïs ('Louis') Marckx. Maar 3 "gepanacheerde" stemmen, waarbij men zijn stem kon verdelen over kandidaten van verschillende lijsten, gaven de doorslag. Daardoor kon Frans Bruynseels aan zijn eerste mandaat als gemeenteraadslid beginnen.

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN VAN 12 OKTOBER 1952

Gemeente RUMST	Arrondissement ANTWERPEN	Provincie ANTWERPEN
--------------------------	------------------------------------	-------------------------------

Nr	Naam, voornaam, beroep	woonachtig	geboren te de
2606	Van Cauwenbergh Eugeen Regina Egied -drukker echtg. Verschelden Sim. M. A.	G Molenstr. 21.	Rumst 30.1.21.

M....,

U gelieve U Zondag 12 Oktober 1952, tussen 8 uur 's morgens en 2 uur 's namiddags, voorzien van deze oproepingsbrief en uw identiteitskaart, te begeven naar het hieronder aangeduide lokaal van uw met nummer vermelde stemafdeling, ter verkiezing van 11 gemeenteraadsleden, ter vervanging van de heren:

De Bruyn F., De Lannoy L. E., Fonteyn F. L., Marckx A., Meulders A., Molkens F. H.,
Van Bulck C. H., Van der Donck R. A., Van der Plancke E. H., Van der Taelen P. F.,
Weymiens G. A.

Bureel 5. Gemeentejongensschool
DOELHAAGSTRAAT

Verzoeken de ontvangst van deze oproepingsbrief te bevestigen, door het stellen van de datum, waarop deze U is bezorgd, gevolgd door uw handtekening, op het onderstaande ontvangstbewijs (ofwel: door het stellen van de datum, waarop deze U is bezorgd, gevolgd door uw handtekening, naast uw naam op de lijst, welke bezorger dezes U voorlegt).

VOOR HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN:

De Secretaris, J. MAES.	De Burgemeester, P. VAN DER TAELEN.
-----------------------------------	---

De stemming is verplichtend.

Oproepingsbrief voor de gemeenteraadsverkiezingen van 1952, met vermelding van de uittredende gemeenteraadsleden

De verkozen gemeenteraadsleden, waaronder Frans Bruynseels die als 11^e en laatste verkozen werd, zetelden voor het eerst op maandag 5 januari 1953. Daar werden de raadsleden Frans Fonteyn en Egied Van der Plancke met 6 stemmen op 11 verkozen tot schepenen.

Onmiddellijk daarna werd aan de gemeenteraad gevraagd, net als bij de vorige schepenvierkiezing en als in alle volgende schepenvierkiezingen, om over te gaan tot goedkeuring van de grondvergunningen op de gemeentelijke begraafplaats. Iedereen weer met 2 voetjes op de grond !

In de gemeenteraad van Rumst waren de krachtsverhoudingen tussen meerderheidspartij BSP (de socialistische partij) en de enige oppositiepartij CVP altijd zeer nipt, 6 zetels tegen 5, later 7 zetels tegen 6. En Frans Bruynseels stond in de 3 daaropvolgende vierkiezingen telkens op de tweede plaats, in 1958 en 1964 na Wilfried Van den Eede (de vader van de latere burgemeester) en in 1970 na Leo Morel, toen directeur van de watermaatschappij AWW en voorzitter van de plaatselijke CVP-afdeling.

Petrus "Pee" Van Der Taelen was burgemeester van Rumst van 1933 tot (1940 en opnieuw van 1945 tot) 24 juli 1962

Frans Fonteyn, burgemeester van 1962 tot 1974

Daardoor zetelde Frans Bruynseels dus 24 jaar lang in de gemeenteraad als lid van de CVP-oppositie. De eerste 10 jaren, tot juli 1962 was Petrus Van Der Taelen burgemeester. Na diens overlijden, in een auto-ongeval nabij Lyon in Frankrijk, werd hij als burgemeester opgevolgd, eerst door Frans Fonteyn en dan door Paul Broothaers.

Burgemeester Paul Broothaers (BSP) in 1975 Vroegere gemeentehuis van Rumst

Het laatste college voor de fusie (1974-1976) bestond uit Paul Broothaers, burgemeester, belast met de algemene leiding maar ook met de bevoegdheden sport, cultuur, jeugd en onderwijs. Schepenen waren Frans Lambrechts (burgerlijke stand), Desiré Van de Vondel (openbare werken en sociale zaken) en Gilbert De Smedt (financiën en leefmilieu). In de gemeenteraad zetelden voor de BSP toen (in 1975) verder nog Victor Verrept, Benjamin Vercamme en Louis Van Onckelen. Voor de CVP waren de verkozen raadsleden toen, buiten Frans Bruynseels, ook Leo Morel, Marcel Roelants, Louis Weckhuysen, Eugeen Weymiens en, als enige vrouw in de raad, Rosa Marckx-Calluy.

Frans in de provincieraad

Frans Bruynseels werd al in 1965 en 1968 gevraagd om kandidaat te zijn bij de verkiezingen voor de Provincieraad van Antwerpen. Hij stond toen op de 5^e plaats. Volgens Jos Kegels (16) kwam de vraag van Clement Bolsens. Hij trad daarmee in de voetsporen van zijn dorpsgenoten Frans De Bruyn (ook CVP) die lid was van de provincieraad van Antwerpen van 1949 tot 1954 en van Petrus Van Der Taelen (BSP) die in de dezelfde provincieraad zetelde van 1929 tot 1932 en van 1936 tot 1962. Als CVP-gemeenteraadslid kende Bruynseels in zijn periode ongetwijfeld de tenoren uit de omliggende gemeenten die ook in het provinciebestuur actief waren:

- Constant Spillemaeckers, Boom, CVP, lid van de provincieraad van 1932 tot 1955, bestendig afgevaardigde van 1944 tot 1955
- Eugeen Roelandts, Reet, CVP, burgemeester van Reet van 1937 tot 1955 lid van de provincieraad van 1949 tot 1958, “député” van 1955 tot 1958
- Clement Bolsens, Schelle, CVP, provincieraadslid van 1954 tot 1973, “député” van 1961 tot 1973
- Oscar Rillaerts, Schelle, BSP, burgemeester van Schelle van 1989 tot 1998, provincieraadslid van 1954 tot 1991.

In 1971 was hij weer kandidaat. De CVP haalde bij deze verkiezingen 3 van de 7 zetels. Bruynseels stond op de 4e plaats op de CVP-lijst voor het district Boom-Kontich en was niet verkozen. Maar in 1973 overleed op 4 juni Clement Bolsens. Bruynseels volgde hem op als provincieraadslid. De stenografische notulen van de Provinciale Raad van Antwerpen van de vergadering van 28 juni 1973 luidt als volgt: "De heer Bruynseels Frans Stephaan, geboren te Rumst op 10 september 1913, autobuschauffeur N.M.B.S, te Rumst, is geroepen om zijn mandaat van provincieraadslid te voleinden. Hij is inderdaad de eerste plaatsvervanger van lijst 6 waartoe de heer Bolsens behoorde en het bijvoeglijk onderzoek heeft laten blijken dat de heer Bruynseels Frans Stephaan sedert de provincieraadsverkiezingen van 7 november 1971 de vereiste voorwaarden is blijven vervullen en nog vervult zodat niets zich tegen zijn aanstelling als provinciaal raadslid verzet." Daarop legt Bruynseels de grondwettelijke eed af. Tenslotte geeft de voorzitter hem akte van zijn eedaflegging, verklaart hem aangesteld als provinciaal raadslid en heet hem welkom.

Provincie ANTWERPEN GEMEENTE RUMST	 Parlements- en Provincieraadsverkiezingen van 4 Juni 1950 De stemming is verplichtend.	OM TE STEMMEN MOE GE U BEGEVEN Bureel Nr 53 waarvan het lokaal hieronder aangeduid staat
2526	VAN CAUWENBERGH Eug. R. Eg. G Molenstraat, 21 drukker echtg. Verschelden Simonne M. A. I.	Rumst, 30 Januari 1921
M.,,		
<p>Wij hebben de eer U te verzoeken, U, voorzien van deze oproepingsbrief, op Zondag 4 Juni 1950, tusse 8 uur 's morgens en 2 uur 's namiddags te begeven ten lokale waar de stemafdeling vergadert waartoe U volgens never staande tabel behoort en waarvan het nummer in de rand is aangeduid.</p> <p>Er zal worden overgegaan tot de verkiezing van :</p> <p>20 leden van de kamer der Volksvertegenwoordigers in vervanging van de heren : Craeybeckx F. F. L., Delwaide, Detiège, Eeckelers, Fimmers, Huysmans, Joris, Kiebooms, Koninckx, Lagrange, Loos, Major, Marck, Scheere, Schroyens (echtg. Groesser), Van Cauwelaert, Van den Branden, van der Straten-Waillet, Van Eynde, Verlackt.</p> <p>10 Senatoren in vervanging van de heren : Clijnmans, Craeybeckx J. A., Jespers, Lilar, Sledsens, Tobback, Van Eyndonck, Verbaet, Vos, Wijn.</p> <p>7 leden van de provincieraad in vervanging van de heren : De Bruyn, Holsters, Roelandts, Simons, Spillemaeckers, Van der Taelen, Van Wouwe.</p> <p>Gelief, M., ontvangst te melden van deze oproepingsbrief, met de aanduiding van de dag dat hij, U behendig werd, te schrijven en uw handtekening te stellen op het hieronder af te scheuren strookje.</p> <p style="text-align: center;">VOOR HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN :</p> <p>De Secretaris, MAES J.</p> <p style="text-align: right;">De Burgemeester, VAN DER TAELEN P.</p>		
INDELING DER KIEZERS IN STEMAFDELINGEN		
Volg- nummer	SAMENSTELLING DER AFDELING	LOKAAL
49	van Absillis Paul L. F. nr 1 tot en met De Coninck August J. nr 600	Gemeente Jongensschool
50	van Deconinck Ligorius A. nr 601 tot en met Goossens Henri nr 1200	Gemeente Jongensschool
51	van Goossens Jan Baptist nr 1201 tot en met Meulders Lodewyk E. nr 1800	Gemeente Jongensschool
52	van Meulders Lucia F. E. nr 1801 tot en met Tuymans Florent L. nr 2400	Gemeente Jongensschool
53	van Tuymans Joannes R. nr 2401 tot en met Van Menxel Maria C. nr 3000	Gemeente Jongensschool
54	van Van Menxel Maria C. nr 3001 tot en met Zvedenuk Tatjana nr 3588 en de bijzondere kiezerslijst (wet 24-3-49)	Gemeente Jongensschool

Oproeping voor de verkiezing van (o.m.) 7 provincieraadsleden in 1950

Van Frans Bruynseels zijn in de Provincieraad geen toespraken of tussenkomsten in het debat opgetekend. Maar hij zetelde slechts enkele maanden in de provincieraad, tot de verkiezingen van 10 maart 1974. Op 15 maart 1974 werd hij als provincieraadslid opgevolgd door zijn dorpsgenoot Petrus Thys die meteen ook verkozen werd tot bestendig afgevaardigde.

Frans Bruynseels en de verkiezingen van 1976

Op 23 en 30 december 1975 keurde het Parlement de wetten op de fusie van gemeenten goed. Daardoor fuseerden Rumst, Reet en Terhagen tot de nieuwe gemeente Rumst. In het arrondissement Antwerpen was dit de enige fusie van 3 gemeenten. Alle politieke partijen dienden zich dan te reorganiseren en een eengemaakte lijst voor te bereiden voor de verkiezingen van oktober 1976.

Voor de verkiezingen van 1976 deed bestendig afgevaardigde Petrus Thys, die actief was in het NCMV en CVP-voorzitter voor het arrondissement Antwerpen, pogingen om te komen tot een gemeenschappelijke lijst. Hij deed beroep op alle groepen die daarvoor in aanmerking kwamen: enerzijds de CVP-mandatarissen uit de gemeenteraden van Rumst en van Terhagen voor de fusie en anderzijds de mandatarissen uit Reet die zetelden voor Volksbelangen (vooral boeren en middenstanders) en voor Modern Gemeentebeleid (leden van het ACW). Informeel circuleerden er vele namen als kandidaat-lijsttrekker.

Er volgden enkele woelige vergaderingen waar spoedig duidelijk werd dat de deelnemers uit Rumst in de meerderheid waren. Zij vertegenwoordigden het grootste aantal CVP - leden. Ook de affiliatie van de meerderheid van de aanwezigen aan het ACW speelde zeker een rol. Uiteindelijk kwam een modellijst tot stand waar Frans Bruynseels, uittredend gemeenteraadslid en gewezen provincieraadslid, lijsttrekker werd voor Leo Peeters, uittredend burgemeester van Reet en Jef Corremans, uittredend gemeenteraadslid uit Terhagen. Anderen, vb. Leo Morel, uittredend gemeenteraadslid in Rumst en directeur bij de AWW beslisten om geen kandidaat te zijn. Aster Devrieze, gemeenteraadslid voor Volksbelangen en actief lid van het NCMV haakte af en ging verder met de lokale partij Volksbelangen, nu aangevuld met kandidaten uit Terhagen en Rumst. Sommige raadsleden van Volksbelangen uit Reet verkozen dan weer om in de nieuwe gemeente op te komen voor de CVP. Zo o.m. Fons Gillis (nonkel van Aster Devrieze), Isidoor Van Reeth en Jules De Laet.

Petrus Thys zei daarover later (in 2009): "Sooi Bruynseels was de geknipte consensusfiguur om in die delicate omstandigheden lijsttrekker te worden. Hij was constructief, luisterbereid en oplossingsgericht. Hij was ook dynamisch en actief in het verenigingsleven. Je kon altijd en overal op hem rekenen."

De modellijst werd aan de CVP-leden voorgelegd in een poll (een interne verkiezing voor partijleden) en daar goedgekeurd. Bij de verkiezingen op 10 oktober 1976 bekam de CVP–lijst 11 zetels, de socialistische lijst BSP haalde 9 verkozenen en Volksbelangen 3. Frans Bruynseels behaalde als lijsttrekker 728 stemmen, meer dan Leo Peeters (669) en Aster Devrieze (625) en veel meer dan Isidore Egelmeers (BSP, 545 stemmen). Hij zei daarover later: “Ik was de enige Rumstenaar die ze toen ook in Reet en Terhagen kenden !” (Gazet van Antwerpen, 23 december 2009).

De CVP-kandidaten voor de gemeenteraadsverkiezingen van 1976. Onderaan: (v.l.n.r.) Francis Van Den Eede, Frieda Van Aken, Leo Peeters, Frans Bruynseels, Jozef Corremans, Jeanine Van Cauwenbergh en Alfons Gillis. Bovenaan: Jos Plettinx, Fons Boey, Daniël De Wit, Isidoor Van Reeth, Robert Janssens, Bertha De Bruyn, Frans Lemmens, Eugeen Weymiens, Etienne Asselberg, Maria Van Den Eynde, Louis Weckhuysen, Frans Van Santfoort, Jules De Laet en Charles Van der Donck (Bus-aan-bus-blad, CVP, oktober 1976)

Voorzitter Petrus Thys stelde na de verkiezingen aan het CVP-partijbestuur voor om een rustpauze in te lassen. Maar ‘de heilige geest’ oordeelde daar (volgens de geruchtenmolen) anders over en voerde ten persoonlijke titel gesprekken met Volksbelangen. Dat leidde tot een afspraak om samen te besturen met een meerderheid van 11 + 3 zetels. Het CVP-bestuur had nog weinig alternatieven en keurde het voorstel goed waarop Frans Bruynseels kon worden voorgedragen als kandidaat-burgemeester. De BSP werd met 9 zetels de enige oppositiepartij. Lijsttrekker Isidore Egelmeers verkondigde dat de uitslag voor de socialisten in Terhagen zeer goed was maar dat de nederlaag te wijten was de slechte uitslag van zijn partijgenoten in Rumst. (17)

Frans Bruynseels (CVP) legde in december 1976 in handen van gouverneur Andries Kinsbergen de eed af als eerste burgemeester van de nieuwe gemeente Rumst. In welke mate Bruynseels invloed had op de coalitievorming is onduidelijk.

Een beleidsprogramma ontbrak; dat behoorde in die dagen nog niet tot de politieke geplogenheden. Na alle onzekerheid en nervositeit die verkiezingen en coalitievorming in zich dragen volgde een relatief rustige periode met de vraagtekens die dat voor elk redelijk mens meebrengt. Zo herinnert Yvonne Van Den Eede-Bridts zich dat zij Frans Bruynseels geruststelde toen hij op een zondagmorgen in december 1976 op bezoek kwam en haar vroeg: “Burgemeester zijn, zou ik dat wel kunnen ?”

Frans Bruynseels, burgemeester (1977-1982)

Frans Bruynseels, burgemeester van Rumst

Begin 1977, op 1 januari 1977, verkoos de gemeenteraad van Rumst een eerste college. Voor de CVP zetelden Leo Peeters als schepen voor openbare werken, Jozef Corremans als schepen voor financiën en Isidoor Van Reeth als schepen voor cultuur. Voor Volksbelangen werd Aster Devrieze schepen voor onderwijs, middenstand en leefmilieu terwijl Frans De Herdt werd aangesteld als schepen voor jeugd en sport.

CVP-schepenen Leo Peeters, Jef Corremans en Isidoor Van Reeth

In de eerste legislatuur van burgemeester Bruynseels werd de gemeente Rumst geconfronteerd met een zware economische recessie, hoge werkloosheidscijfers en, zoals vele andere gemeenten, met ernstige financiële problemen.

Opvallende dossiers, die in de gemeenteraad besproken werden, waren:

1. Aanpassing van de straatnamen.

Door de fusie van 3 gemeenten was het onvermijdelijk om enkele overlappende **straatnamen** te wijzigen. Bij de bevolking lag dat, om emotionele en om praktische redenen gevoelig. Het principe werd dat de straat met de meeste woningen haar naam mocht houden. Zo werd o.m. beslist om de Kerkstraat in Terhagen Kardinaal Cardijnstraat te noemen, de Kapelstraat in Reet werd Laarstraat en de Molenstraat in Rumst werd omgedoopt tot Molenbergstraat

De Kardinaal Cardijnstraat in Terhagen, voorheen Kerkstraat (foto rond 1985)

2. De oprichting van een gemeentelijke openbare **bibliotheek** door overname van enkele bestaande boekerijen. Schepen Van Reeth legde de dossiers aan de gemeenteraad voor in mei en december 1980 en oktober 1981
3. De onrust in de wijk Lazernij naar aanleiding van de plannen van AWW voor de onteigening van gronden en de bouw van een groot **waterspaarbekken**
4. De bestaande **politierglementen**, o.m. op begraafplaatsen, zwembad, drankgelegenheden, verkeer etc. dienden te worden geharmoniseerd. Zo keurde de gemeenteraad in zitting van 2 februari 1978 een politieverordening op de brandvoorkomingsmaatregelen in dancings goed.
5. De verbetering van het openbare **wegennet**, vb. de Eikenstraat en de 's Herenbaan maar ook de verharding van quasi alle landbouwwegen (en soms ook van enkele privé-wegen naar landbouwbedrijven).

6. Het beheer van de vele gemeentelijke **gebouwen**. Zo waren er in de nieuwe gemeente niet minder dan 4 gemeentehuizen (het Oud-gemeentehuis in Reet meegerekend) en 3 kleine gemeentemagazijnen. Het onderhoud van kerken, vooral dan de slechte toestand van de h. Maria Magdalenakerk in Reet, en pastorieën en een half dozijn gemeentelijke schoolgebouwen brachten nogal wat kopzorgen met zich. Maar ook de huisvesting van de gemeentelijke bibliotheken en de werken in uitvoering voor sporthal Uitgedekt Schoor slopten tijd en energie op van politici en van de gemeentelijke administratie

Op dinsdag 27 maart 1979 ontving burgemeester Bruynseels gouverneur Kinsbergen. Die bracht toen een werkbezoek aan de gemeente Rumst. Daarbij werd o.m. een bezoek gebracht aan de stortplaats O.T.L. en aan Rumst-Bad

7. Het socialistische gemeentebestuur van Rumst had voor de fusie nagelaten om de nodige maatregelen te nemen ter bescherming van de gezondheid van de bezoekers aan het openlucht**zwembad** in de 's Herenbeemden, nabij de Nete. Met name de reiniging van het zwemwater was volledig ondermaats. De inspectie dreigde met zware sancties zodat de burgemeester in 1978 noodgedwongen overging tot sluiting. De burgemeester werd daarna in de gemeenteraad met de regelmaat van de klok gevraagd naar de plannen. Uiteindelijk zei schepen Peeters in 1981 publiek dat een zwembad volgens de regels van de kunst financieel niet haalbaar was. Schepen De Herdt legde in 1982 een dossier voor om een ontwerper aan te stellen voor de herinrichting van het domein ("de zwemdok", de ligweide en de terreinen errond)

8. In 1981 besliste de 'Dienst der Zeeschelde' om per 15 oktober de veerdienst tussen Rumst en Heindonk (gemeente Willebroek) af te schaffen 'wegens noodzakelijke besparingen'. De bevolking aan beide zijden van de Rupel reageerde ontstemd. Uiteindelijk konden de protesten geen soelaas brengen. Daarop lanceerde Francis Van den Eede de idee om in plaats van de overzet een brug te bouwen. De fietsbruggen werden in gebruik genomen in ... 2002
9. De ingebruikname van een 380.000 volt–hoogspanningslijn over het noorden van Reet zorgde voor veel commotie. (Raadslid Staf) "Vermylen stelde dat de hinder begon sinds 10 mei 1982. Er is een constant gezoem.... Radio, televisie en telefoonverbindingen worden gestoord. ... De bewoners krijgen elektrische schokken wanneer ze huishoudelijke toestellen aanraken. De gemeente zou de burgers moeten beschermen Burgemeester Bruynseels argumenteerde dat er reeds een hele correspondentie aan de gang was met het ministerie van economische zaken en de provinciegouverneur." (Het Volk, 28 oktober 1982)

Maar veruit de meeste aandacht ging uiteraard naar de **grote milieuproblemen**.

Eeuwen lang werd er in de Rupelstreek, en dus ook in Rumst en Terhagen, klei gewonnen voor de baksteennijverheid. Het landschap is erdoor getekend. Door de recessie (verminderde verkoop van baksteen) en de oliecrisis van 1973 (verhoging van de productiekosten) moesten verschillende steenbakkerijen vrijwillig of gedwongen hun activiteiten stopzetten. De diepe putten en groeven die na afloop van de kleiwinning overbleven kwamen in het vizier van stortbaronnen die snel groot geld wilden verdienen door de kleiputten te vullen met allerlei stortafval. Zo kwamen er huisvuilstorten voor de steden Antwerpen en Mechelen, maar ook industriële stortplaatsen voor asbest, vliegas en gipsafval. Sommige stortplaatsen waren vergund en andere niet, maar altijd was er ook sprake van illegale activiteiten.

De druppel die de emmer deed overlopen was de al maar aangroeiende stroom van afval uit Nederland die naar de Rupelstreek en naar Rumst in het bijzonder werd aangevoerd. In 1980-1981 was er zo sprake van meer dan 500.000 ton Nederlands afval Op 2 juni 1981 kwam er eindelijk schot in de zaak. Bij decreet van de ministers Geens en Lenssens (beide CVP) werd verboden om in Vlaanderen nog langer buitenlands afval te storten. En bij decreet van dezelfde datum van de ministers Galle (SP) en Geens werden alle bestaande stortvergunningen in de Rupelstreek ingetrokken. Dit besluit staat in de geschiedenisboeken bekend als het stortmoratorium. Exploitanten van stortplaatsen waren daardoor verplicht om desgewenst een nieuwe vergunning aan te vragen. Wie een vergunning aanvraag wist dat er een grote kans op weigering bestond en hield rekening met de zekerheid dat strengere voorwaarden zouden worden opgelegd. Bij de parlementaire werkzaamheden in de Vlaamse Raad (de voorloper van het Vlaams Parlement) traden vooral de Vlaamse parlementsleden Frans Cauwenberghs (CVP) en Karel Poma (PVV) op de voorgrond. Achter de schermen speelde, volgens de ambtenaren Frank Van Sevencoten en Wilfried De Nijs die instonden voor de tekst van het decreet, député Petrus Thys een belangrijke rol. (18)

Betoging in de Vissersstraat te Rumst met als leuze: “De Rupelstreek is geen stortstreek”. De betogers kanten zich tegen OTL maar eisten ook een goede Afvalwet

Algemeen beeld, vanaf de Bosstraat te Boom, van stortplaatsen in de gemeenten Boom en Rumst (foto uit de periode 1980 – 1990)

Dit decreet, dat unaniem werd goedgekeurd (wat zeer uitzonderlijk is), werd het wettelijk kader om op te treden tegen inbreuken op de milieuwetgeving. Hetzelfde decreet maakte ook de oprichting van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) mogelijk.

In de gemeente Rumst waren er toen stortplaatsen in Terhagen, op de grens met Boom, in verschillende steenbakkerijen en in de oude kleigroeve van steenbakkerij Rupel en Nete, onder nieuw beheer OTL genoemd (Ontwikkeling Technologie en Leefmilieu NV). Vooral de stortplaats OTL, geleid door 'stortbaron' Herman Stevens had een zeer slechte reputatie. Er werd overdag nabij de woningen in de Hollebeekstraat grote hoeveelheden huishoudelijk afval gestort. Ook na de werkuren werd er illegaal en in onduidelijke omstandigheden gestort. Op 8 juni 1982 veroordeelde de correctionele rechtbank te Antwerpen de NV OTL wegens overtreding van de vergunningsvoorwaarden. Het was een eerste veroordeling van OTL en/of de bestuurders van OTL in een lange rij. En minister Jan Lenssens vaardigde op 5 oktober 1982 (5 dagen voor de gemeenteraadsverkiezingen) een ministerieel besluit uit waarbij de bestaande vergunning van OTL verstrengd werd. Student Thomas Devriese (U Gent) vatte de problemen met OTL in zijn Masterproef uit 2016 "Afwalstrijd in de Rupelstreek", p. 37 e.v.) zo samen: "Ook meer specifieke klachten over het gipstransport kwamen naar boven zoals de lawaaihinder die het transport veroorzaakte, maar ook de milieuhinder. Omdat het gips van de vrachtwagens viel werden de straten bedolven onder een dikke laag wit stof die bij regen veranderde in een modderpoel . Daarnaast waren er ook gezondheidsklachten zoals obstructies van de luchtwegen en beschadigingen van longweefsels bij omwonenden."

Petrus Thys, geboren en getogen in Rumst, bestendig afgevaardigde te Antwerpen van maart 1974 tot oktober 1985

Volksvertegenwoordiger Frans Cauwenberghs (1977 tot 1981 en van 1985 tot 1999)

Op 7 juli 1982 keurde de gemeenteraad een motie goed (met 3 CVP-tegenstemmen) waarbij de burgemeester verzocht werd om de passende maatregelen te nemen (om een einde te maken aan de stortmiserie).

Nog in juli 1982 organiseerde het gemeentebestuur een voorlichtingsvergadering voor de bevolking over de milieuproblemen in de gemeente Rumst. Aan deze vergadering, voorgezeten door burgemeester Bruynseels, namen behalve milieuschepen Astère Devrieze ook de GOM en de OVAM deel. De actiegroep VERWART (19)(20) had bezwaren tegen OTL maar er werden ook klachten over het vliegasstort in Terhagen en het AWW-waterspaarbekken op Lazernij. Bijna terloops wordt aandacht gevraagd voor een sluikstort uit de jaren '70 aan de Hollebeekstraat. Hier werd illegaal gips gestort maar ook duizenden autobanden. "Er zijn daar ook eigenaardige blauwe plekken waarop niks groeit." (Het Volk, 10 juli 1982) (21)

Prikactie tegen het gipstransport in de Hollebeekstraat (Het Volk, 7 augustus 1982)

De toegang tot stortplaats O.T.L. aan de Hollebeekstraat (foto uit 1982)

Op 4 augustus 1982 organiseerde de actiegroep Leefmilieu Rupelstreek (kort ALR) een eerste actie tegen het transport van gipsafval door de firma Ceulemans uit Lier. Dit gipsafval werd per vrachtwagen vanuit het bedrijf Prayon-Rupel in Ruisbroek vervoerd naar OTL in Rumst. Het stort zelf was al langer een bron van stank, stof, rook en onrust ("wat wordt er daar allemaal in onze putten gedumpt?").

Het transport van gips deed daar nog een flinke schep bovenop: van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat denderden zware 'camions' door de Hollebeekstraat en de daarop aansluitende straten (in alle richtingen) en teisterden de omwonenden en hun huizen met lawaai, stank en fijn stof van het gipsafval. De prijs van de huizen kelderde en de sfeer onder de mensen ging over en weer tussen berusting en opstandigheid.

Leo Lauriks, ambtenaar O.W en adviseur bij milieuproblemen

Eddy Huyghe, jong advocaat en juridisch adviseur

Burgemeester Bruynseels liet zich voor de milieuproblemen ambtelijk bijstaan door de gemeentesecretaris, door de nieuw aangeworven jurist Jan Van Grinderbeek en door politiecommissaris Robert D'Affnay. In een politieke context kon hij te rade gaan bij Petrus Thys en fractieleider Francis Van Den Eede. Vanaf 1980 deed hij voor gespecialiseerd advies een beroep op Leo Lauriks, die toen adjunct-directeur-generaal was bij het ministerie van openbare werken en daardoor zeer vertrouwd met de administratieve procedures, en op Eddy Huyghe die, als jong advocaat, een zekere reputatie had opgebouwd in milieudossiers.

Buiten de milieuproblemen moest het college van burgemeester en schepenen nog tal van knopen doorhakken. We sommen er enkele op:

1. Er kwam een gemeentelijk politiecorps met een politiecommissaris en een geleidelijke groei van 6 naar 12 agenten
2. De vervanging van gemeentesecretaris Julien Maes en ontvanger Frans Wegge door respectievelijk Eduard van Boxem en Daniël Lemal
3. De aanwerving van enkele hogere ambtenaren, vb. Marc Verrept als hoofd van de technische dienst en Jan Van Grinderbeek als bureauchef-diensthoofd.

Binnen de meerderheid werd in de periode 1977–1982 goed samengewerkt. De gemeentesecretaris, eerst J. Maes en vanaf 1982 E. Van Boxem, nam de ambtelijke en administratieve kant van het gemeentebestuur voor zijn rekening.

De secretaris legde de beleidsdossiers voor aan de leden van het college en bijna altijd leidde dat tot een gedragen beslissing. Het college bestuurde als een vriendenclub. Als er al eens een tegengestelde visie aan het licht kwam trad burgemeester Bruynseels op als verzoener. Dat was nodig bij besprekingen over gemeentelijke aankopen of verkopen van gronden en gebouwen. Er was verdeeldheid over de aankoop en/of de prijs van steenbakkerij De Beukelaer in 1978 (gebouwen voor een gemeentelijk magazijn en gronden voor een gemeentelijk park in Terhagen), de aankoop van gronden in de Rumstsestraat, palend aan de oude pastorie (gronden voor een gemeentelijk park in Reet), en vooral over de niet-aankoop van gronden van de failliete steenbakkerij Landuyt-Luxora in een openbare verkoop op 21 september, 19 oktober en 7 december 1982 (aankoop om een stortplaats te verhinderen).

Uiteraard waren er af en toe ook zuiver politieke vraagstukken, vb. het ontslag van schepen van openbare werken Leo Peeters en zijn opvolging door Frida Van Aken. Ook de oprichting van de CVP-jongeren-afdeling Rumst had gevolgen. De jonge mensen die opgenomen werden in het bestuur hadden al eens een andere mening. Zo eisten zij, bij monde van André Van Broekhoven, concrete milieumaatregelen, vb. de plaatsing van glasbollen voor gescheiden inzameling van glas. Zij verzetten zich heftig, bij monde van Eddy Huyghe, tegen de verkaveling van het Tiburhof, wat het voltallige college positief beoordeelde maar uiteindelijk niet doorging.

In 1979 besliste schepen Frans de Herdt om Volksbelangen te verlaten en toe te treden tot de CVP. Dat leidde niet tot een breuk in de politieke meerderheid. Beide partijen vermeden daaromtrent openlijk ruzie te maken maar achter de schermen zijn er toen bij Volksbelangen ongetwijfeld harde woorden gevallen. Binnen het bestuur van de CVP werd de informele vraag van Frans De Herdt om "zonder voorwaarden of garanties" lid te worden van CVP besproken op 26 juni 1979. Het bestuur besliste toen, met 25 stemmen voor en 3 tegen, om dat voorstel te aanvaarden (22)

In 1982 waren er opnieuw gemeenteraadsverkiezingen. Het partijbestuur van de CVP organiseerde studiedagen en een redactiecomité onder leiding van Eddy Huyghe voor de opmaak van een verkiezingsprogramma. Voor het eerst werd er een uitgebreid programma (15 pagina's) integraal aan de kiezer voorgelegd. Dat programma begon uiteraard met een optimistisch hoofdstuk over 'Leefmilieu' (waarvan alle doelstellingen al voor het jaar 2000 volledig gerealiseerd werden). Het eindigde met een rommelig hoofdstuk 10 'financieel beleid' dat eerder pessimistisch geformuleerd was. Over de kopman bestond geen twijfel. Frans Bruynseels trok de CVP-lijst, gevolgd door de uittredende schepenen en gemeenteraadsleden en enkele, vooral jongere, nieuwe kandidaten. Deze modellijst werd in een ledenpoll op 5 en 6 juni 1982 goedgekeurd.

De verkiezingsuitslag was verrassend: alle partijen wonnen met uitzondering van de SP die 1 zetel diende in te leveren die naar Volksbelangen (4 zetels) ging. De CVP behield haar 11 zetels en eindigde de verkiezingen op 42,34 % van de stemmen (tegen 41,4 % in 1976 en 43,2 % in 1988).

Frans Bruynseels behaalde 864 stemmen, meer dan welke andere kandidaat ook... Leden van het CVP-partijbestuur zegden toen: "niemand zal in onze gemeente ooit meer stemmen halen dan de Soo." Zij vergisten zich, alleen al in de 20^e eeuw deden zijn opvolgers Francis Van Den Eede en Edgar Thys beter. (zie ook de bijlage)

Frans Bruynseels, burgemeester (1983-1985)

Na de verkiezingen probeerden lijsttrekkers Egelmeers (SP) en Devrieze (VB) middels een gedeeld burgemeesterschap een coalitie op de been te brengen. Beide partijen kregen dan ook nog 3 schepenen.

Dat plan mislukte omwille van interne moeilijkheden binnen Volksbelangen. Gaby Verschelden werd vanop de 2^e plaats op de lijst Volksbelangen gekozen met 126 stemmen. Zij kreeg er lucht van dat de 3 plaatsen in het college voorbehouden werden voor de 3 andere (Reetse) verkozenen van Volksbelangen. Daarop volgde de meest troebele periode uit de politieke geschiedenis van de fusiegemeente Rumst. Burgemeester Frans Bruynseels vertelde voor zijn dood dat zijn nicht Gaby Verschelden na de verkiezingen met hem contact opnam omdat zij zich gepasseerd voelde bij de toekenning van de mandaten bij Volksbelangen. Daarop sloot een kleine delegatie van de CVP, onder leiding van Frans Bruynseels, met Gaby Verschelden een akkoord. Volksbelangen vroeg daarop om een bijkomende onderhandelingsronde waarbij de CVP een mandaat zou afstaan aan Volksbelangen. Het CVP-partijbestuur keurde dit goed om de kansen op een ruimere meerderheid gaaf te houden. Maar Volksbelangen eiste daarop dat het akkoord met Verschelden werd verbroken en dat werd door de CVP geweigerd.

Gabriëlla (Gaby) Verschelden,
schepenen van 1983 tot 1989

Frans De Herdt, schepenen voor milieu
van 1983 tot 1989

CVP-voorzitter Petrus Thys formuleerde op het partijbestuur van maandag 8 november 1982 een voorstel: burgemeester Frans Bruynseels wordt halverwege de legislatuur opgevolgd, ofwel door Frans De Herdt, ofwel door Francis Van Den Eede. Wie burgemeester wordt is gedurende de eerste 3 jaar fractieleider, wie geen burgemeester wordt is gedurende 6 jaar schepen voor openbare werken, leefmilieu en ruimtelijke ordening. Het bestuur steunde met 25 tegen 18 stemmen de kandidatuur van Francis Van Den Eede voor het opvolgend burgemeesterschap. Frans Bruynseels zei veel later (na zijn afscheid uit de politiek): "Ik zou voor niemand anders dan voor Francis Van Den Eede gestopt zijn als burgemeester."

Frans Bruynseels werd daarop weer voorgedragen als burgemeester. In het nieuwe college van burgemeester en schepenen zetelden verder voor de CVP de uittredende schepenen Isidoor van Reeth, Jozef Corremans, Frans De Herdt en nieuwkomer Edgar Thys. Mevrouw Verschelden werd 4e schepen, bevoegd voor onderwijs en gezin. De installatievergadering in januari 1983 verliep in een gespannen sfeer en eindigde in en buiten de raadszaal met incidenten. Maar burgemeester Bruynseels kon met zijn nieuwe ploeg starten.

In dit tweede deel van zijn carrière als burgemeester ging Frans Bruynseels meer en meer vertrouwen op de oudere schepenen Isidoor Van Reeth, die hij wanneer nodig aanstelde als zijn plaatsvervanger, en Jef Corremans. Voor de zware milieuproblemen werd Frans De Herdt, schepen voor leefmilieu, zijn gesprekspartner.

In de nieuwe gemeenteraad voerden Isidore Egelmeers (SP) en Aster Devrieze (VB), ondanks het mislukken van hun plannen voor samenwerking, wel het hoge woord. Zij werden daar veelal van antwoord gediend door CVP-fractieleider Francis Van Den Eede.

Burgemeester Bruynseels in gesprek met zijn eerste schepen, Isidoor Van Reeth

Besturen met een nipte meerderheid (12 tegen 11) bracht uiteraard moeilijkheden en spanningen met zich. Essentieel voor de burgemeester-voorzitter van de raad was dan ook de aanwezigheid van alle leden op de gemeenteraad. Burgemeester Bruynseels aanvaardde geen excuses voor afwezigheden. Bekend uit deze periode is zijn uitspraak: "Als uw huis brandt, laat het branden, de brandweer zal wel blussen, uw plaats is in de gemeenteraad !"

Gemeenteraad in januari 1983 (op de foto zonder de verkozenen van Volksbelangen die uit protest tegen de schepenvierkiezing van mevrouw Verschelden wegbleven) (Het Volk, 8 januari 1983)

In 1983 werd het nieuwe bestuur van de CVP verkozen. Petrus Thys was niet langer beschikbaar als voorzitter. Hij werd opgevolgd door Eddy Huyghe, die tot dan voorzitter was geweest van de CVP-jongeren. Einde 1982, begin 1983 was een periode van hoogspanning. In het CVP-partijbestuur waren er elke maand opnieuw vragen en voorstellen om hard op te treden tegen 'de stortbaronnen'. Maar Frans Bruynseels zei toen: "Mensen, ik heb maar 1 huis, en mijn vrouw en ik willen dat huis niet kwijtspelen." Uiteindelijk vroegen alle politieke partijen in de gemeenteraad aan de burgemeester om de stortplaatsen die problemen veroorzaakten te sluiten. Jan Nagels, toen voorzitter van de Groenraad uit Reet, herinnert zich dat oppositieleider Egelmeers in volle gemeenteraad aan het adres van de burgemeester zei: "Nu begrijpt u toch ook dat het moeilijker is een gemeente te besturen dan een tram."

De toestand veranderde juridisch pas toen de OVAM twee gemotiveerde Processen-verbaal afleverde om de stortplaatsen van Steenfabrieken Swenden en OTL te sluiten. Daarop ging Burgemeester Bruynseels op 5-6 januari 1983 over tot sluiting van deze 2 stortplaatsen. Swenden, waar illegaal en in grote hoeveelheden vliegwas werd gestort, liet via de pers weten: "Voor ons staat het vast dat het stort binnen de kortste keren opnieuw moeten kunnen opgesteld worden, nadat de nodige overeenkomsten zijn gemaakt. Daarom ook hebben we beslist onmiddellijk een kortgeding aan te spannen." (Het Nieuwsblad, 7 januari 1983). In de krant De Morgen van 7 januari 1983 lezen we het volgende: "Bij het OTL-stort kwam er heel wat palaver aan te pas. ... De toegangspoort werd verzegeld." Op donderdag 13 januari 1983 berichtte Het Nieuwsblad nog: "Sedert dinsdagavond mag er weer normaal gestort worden op het OTL-stort aan de Hollebeekstraat in Rumst."

Burgemeester Bruynseels van Rumst gaf de eigenaar de toelating de stortplaats opnieuw te openen, nadat is gebleken dat alle overtredingen op de afgeleverde exploitatievergunning ongedaan werden gemaakt. De stortplaats van de PVBA Steenfabrieken Swenden, die tegelijk met OTL werd gesloten, blijft voorlopig dicht.” De stortplaats Swenden werd pas heropend nadat de uitbater zich ertoe verbonden had om in de toekomst geen vliegias meer te storten. (Het Volk, 24 januari 1983)

Nadat de vergunningen van alle 14 stortplaatsen in de Rupelstreek ingetrokken waren vroegen deze in de loop van 1983 een nieuwe vergunning aan. De bestendige deputatie van de provincie Antwerpen verwierp alle aanvragen. In beroep bevestigde minister Jan Lenssens in december 1983 deze beslissingen. Alle stortvergunningen werden geweigerd, met uitzondering van Interescout te Schelle dat verder 70.000 ton streekeigen afval mocht blijven storten. Het dagblad De Financieel Economische Tijd schreef daarover op 21 december 1983:” ... tot op dit ogenblik werd in totaal per jaar zo'n 950.000 ton afval in de Rupelstreek gestort..... Met de bekrachtiging in beroep van de geweigerde stortvergunningen, op Interescout na, is Lenssens grotendeels ingegaan op het advies van de Rupelkommissie, die alle vertegenwoordigers van de streek omvat. De Rupelstreek heeft nu een stortpauze van minstens twee jaar, aldus Lenssens, tijdens de persconferentie in Brussel.” Dat was dan het enige goede nieuws voor de Rupelstreek en burgemeester Bruynseels want op dezelfde persconferentie kondigde minister Lenssens ook aan dat de OVAM van plan is om in elke provincie een openbaar stort in te richten. “Tijdens de vergadering van de Vlaamse executieve vandaag zal Lenssens daarom voorstellen om voor dat doel terreinen aan te kopen ... In de Rupelstreek heeft OVAM de kleiuit van Tobback-Heylen (in Terhagen, n.v.d.r.) op het oog, een terrein van 35 hectaren met een inhoud van 4,6 miljoen kubieke meter” (ook uit de FET). Uiteraard gaf het college van B&S van de gemeente Rumst voor de aanvraag van OVAM een ongunstig advies.

De gemeente Rumst reageerde alert. In de gemeenteraad werd op 16 februari 1984 eenparig een politieverordening goedgekeurd waarbij de uitbater van een stortplaats met een geweigerde, vervallen of ingetrokken vergunning verplicht werd om maatregelen te nemen tot bescherming van de volksgezondheid. De eigenaar van OTL weigerde om deze maatregelen te treffen en beweerde nog een geldige vergunning te hebben. In uitvoering van de gemeentelijke politieverordening werd deze eigenaar in gebreke gesteld maar er volgde geen positieve actie. In juni 1984 besliste de burgemeester, geruggesteund door het college en de gemeenteraad dat de gemeente Rumst zelf, ter bescherming van de volksgezondheid, de stortplaats van OTL zou afdekken met klei. Die klei werd gratis ter beschikking gesteld door de steenbakkerij Heylen in Terhagen. Een 30 cm dikke kleilaag, in totaal 15.000 m³, werd als afdekking op de stortplaats aangebracht. Daardoor kwam er een einde aan rook, stof en stank voor de omwonenden. De kostprijs van heel deze operatie werd toen geraamd op 3.200.000 frank. De hogere overheden weigerden financieel bij te springen en verwezen naar de uitbater van OTL voor “eventuele recuperatie”.

foto 4

foto 5

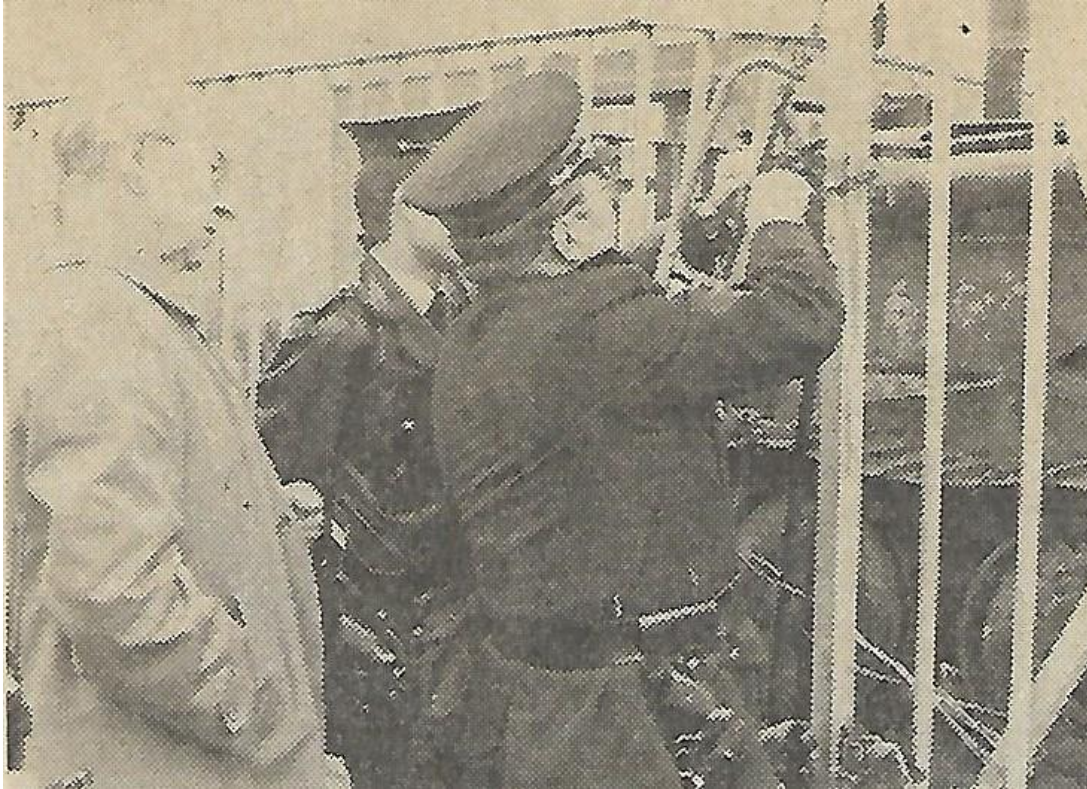
foto 6

foto 7

Uittreksel uit het PV van gerechtsdeurwaarder M. Van Kerckhoven van 18 mei en 5 juni 1984 over OTL, opgemaakt in opdracht van het gemeentebestuur van Rumst (23)

“Onder het toezien oog van burgemeester Bruynseels zaagden agenten de ... ketting met slot door ... en was de weg vrij om de OTL stortplaats te bedekken” (Gazet van Antwerpen, 5 juni 1984)

De Gazet van Antwerpen schreef daarover op 5 juni 1984 nog: "Door stortuitbater Herman Stevens van OTL werd inmiddels een gerechtprocedure gestart waarbij de gemeente Rumst, OVAM en het Vlaamse Gewest gedaagd worden. In kortgeding verklaarde de rechtbank zich in maart onbevoegd. Inmiddels is OTL ook in verzet gegaan bij de Raad van State tegen het stortdecreet van minister Lenssens en bij de bestendige Deputatie betwist OTL de verzegeling van de poort door de Rumstse burgemeester. Voor Rumst en omgeving zal het reeds een kleine opluchting zijn, dat er eindelijk schot in de zaak is gekomen." Uiteindelijk verloor OTL al deze procedures, zowel in kortgeding als in hoger beroep. Enkel de eis van de gemeente Rumst tot terugbetaling van de kosten door OTL werd, op wankele gronden, door de politierechtbank op 5 november 1984 afgewezen. Deze financiële kater woog uiteraard niet op tegen de voordelen voor de omwonenden en tegen de symbolische winst die de sluiting van OTL voor de gemeente Rumst betekende. In beroep kreeg de gemeente Rumst alsnog een schadevergoeding toegewezen. Maar toen had Stevens zich al volledig insolvent gemaakt en de vlucht genomen naar de Canarische eilanden.

De procedures voor de Raad van State liepen voor OTL uit op een sisser. De (jonge) advocaat van de gemeente Rumst had in de cursus procedurerecht goed opgelet en via een gerechtelijke inbeslagname van de notulen van OTL werd vastgesteld dat de Raad van Bestuur nooit formeel beslist had om beroep aan te tekenen.

Daardoor werd de vordering van OTL onontvankelijk en werd de heropening van OTL definitief onmogelijk. Het Nieuwsblad rapporteerde (in november 1984) "dat de gemeente Rumst in haar strijd tegen OTL de stand op 5 – 1 had gebracht." Later, op 6 augustus 1986 schreef MVR in De Koerier onder de titel: "Het einde van het OTL-stort" het volgende: "In de arresten die de Raad van State velde in verband met het OTL-stort, is de gemeente Rumst in het gelijk gesteld. Hiermede komt definitief een einde aan de exploitatie van de stortplaats voor huisvuil te Rumst. De NV OTL had in 1984 voor de Raad van State de vernietiging gevraagd van de beslissing die de gemeente Rumst nam. Voormalig burgemeester F. Bruynseels had dit stort aan de Hollebeekstraat verzegeld en bij politieverordening had men in de gemeenteraad beslist dat buiten gebruik gesteld stortplaatsen in de gemeente moeten worden afgedekt. Hiertegen was OTL bij de Raad van State in beroep gegaan. Zowel de NV OTL, vertegenwoordigd door Meester F. Bastaens, en de gemeente Rumst, vertegenwoordigd door Meester E. Huyghe, hebben uitvoerige memories neergelegd. De Raad van State volgde ... het standpunt van de gemeente Rumst en weigerde in te gaan op de vraag van de NV OTL." Het was een grootse overwinning voor de gemeente Rumst en de reconversie van de Rupelstreek in het algemeen en voor burgemeester Bruynseels en zijn juridische adviseurs in het bijzonder.

Op 10 juni 1985 vroeg Prayon-Rupel een nieuwe vergunning aan om, via een pijplijn, gips te mogen storten op OTL. Het college van Rumst gaf weer een negatief advies maar de Bestendige Deputatie verleende, met 3 stemmen voor en 2 tegen, op 1 augustus 1985 toch een vergunning voor een termijn van 7 jaar. Hiertegen werd beroep aangetekend maar op 18 november 1985 kwam er een Ministerieel Besluit waarbij de exploitatievergunning werd toegestaan. In dezelfde periode werd eerst een pijpleiding aangevraagd langs de oever van de Rupel waartegen de gemeenten Boom en Rumst weer beroep aantekenden. Deze aanvraag werd ingetrokken. Daarop volgde een nieuwe aanvraag voor een pijpleiding in de Rupelbedding. Na negatieve adviezen van Rumst en een weigering van de bouwvergunning werd een vergunning afgeleverd door de Provincie Antwerpen. Ook hiertegen gaat de gemeente Rumst in beroep maar minister Pede (PVV) verleent toch een vergunning op 17 december 1986. Daarop kan OTL gedurende 7 jaar gips storten op OTL. Pas dan kwam er een einde aan de lange stort-ellende waardoor de gemeente Rumst economisch en sociaal eindelijk een nieuwe start kon nemen. Zoals aangekondigd bij de sluiting van de stortplaatsen in de Rupelstreek startte OVAM een procedure tot voor de vestiging van een eigen stortplaats in Terhagen. Dit initiatief leidde tot zwaar protest in de gemeente Rumst en in gans de Rupelstreek. Er volgde een petitie onder de bevolking met 12.000 handtekeningen. Het college van burgemeester en schepenen van Rumst leverde een uiterst negatief advies af. De Rupelgemeenten steunden de motie tegen het geplande OVAM-stort. De CVP van Rumst trok, onder leiding van voorzitter Eddy Huyghe, in zeer straffe bewoordingen ten strijde tegen O.V.A.M. Op 17 januari 1985 besliste de bestendige deputatie van Antwerpen, op vraag van député Petrus Thys, om de aanvraag van OVAM te weigeren.

OVAM tekende hiertegen beroep aan. De CVP van Rumst ging haar standpunt bepleiten bij minister Jan Lenssens. Burgemeester Bruynseels schreef in zijn Nieuwjaarswoord in het Gemeentelijk Inlichtingsblad nr. 44: "Ik wil van deze gelegenheid ... gebruik maken om nogmaals te benadrukken dat ons gemeentebestuur zich met alle mogelijke middelen zal blijven verzetten tegen de door de Vlaamse gemeenschapsminister Lenssens vooropgestelde vestiging van een polyvalente stortplaats in de gemeente en waarvan de exploitatie zou toevertrouwd worden aan de O.V.A.M." Dit alles culmineerde in een ongezien initiatief van CVP, PVV en SP, de vakbonden ABVV, ACV en ACLVB en alle gemeentebesturen van de Rupelstreek. Samen organiseerden ze een "GROTE BETOGING" in Terhagen op 30 maart 1985. De eisen in die betoging waren:"

- Voor een stortvrije Rupelstreek
- Voor de afwerking van de gesloten stortplaatsen
- Voor tewerkstelling
- Voor de uitvoering van de structuurplanning
- Voor een gezond en veilig milieu waarin het aangenaam wonen is."

Als gevolg van alle acties van de bevolking, de milieubeweging, de politieke en syndicale instanties van de Rupelstreek werd dit onzalige idee afgevoerd. In december 1986 kon de nieuwe burgemeester Francis Van den Eede in zijn Nieuwjaarsboodschap aan de bevolking schrijven:"... het geplande OVAM-superstort is nu volledig van de baan en zal aangekocht worden door het Provinciebestuur van Antwerpen om er een zone voor passieve recreatie van te maken"(Gemeentelijk Inlichtingsblad nr 56 van december 1986). De geschiedenis maakte nog wel enkele rare bokkesprongen maar dat is een ander verhaal.

Buiten de grote problemen rond de stortplaatsen van OTL en OVAM besteedde burgemeester Bruynseels in deze periode ook aandacht aan deze beleidsprioriteiten:

- Bestrijding van verwaarlozing in het straatbeeld

Een van de pijnpunten in het straatbeeld in de gemeente waren verwaarloosde percelen, vb. aan hoek Korte Vissersstraat / Vissersstraat. Ook dorpskankers waren burgemeester Bruynseels een doorn in het oog. Voorbeelden daarvan waren de hoek Beemdstraat / Nieuwstraat en de 'oude diamantslijperij' in de Kerkstraat. De ruïnes van deze vroegere diamantslijperij ontsierden de omgeving van de St. Pieterskerk al sinds het einde van de oorlog. Wanneer Frans Verleyen (directeur van Knack) het dorp uit zijn "Mechelse" jeugd bezocht merkte hij op dat daar sinds jaar en dag niks veranderd was. De gemeente Rumst beschikte toen nog niet over de expertise om deze problemen met succes aan te pakken.

Het duurde nog meer dan 10 jaar voor de ergste exemplaren, met de hulp van de intercommunale IGEAN, uit het straatbeeld verdwenen (middels onteigeningen en een volgehouden aankoopbeleid). Nu (na 2000) ziet de omgeving er inderdaad wel helemaal anders uit

Beeld van de Kerkstraat, met “de oude diamantslijperij” (foto vermoedelijk uit 1988)

- De afwerking van het Rupelstort in Terhagen

Het huisvuilstort van de stad Antwerpen werd, samen met alle andere storten gesloten. De stad Antwerpen, uitbater van deze stortplaats liet in 1985 weten dat de stad haar verantwoordelijkheid voor de sanering wou nemen. Er ontstond heel wat gehakketak omtrent de methode van afwerking. Steenbakkerij Heylen overwoog om er gas te winnen. Burgemeester Bruynseels riep een vergadering van alle betrokken partijen bijeen in het gemeentehuis van Rumst. De Gazet van Antwerpen van 6 augustus 1985 berichtte daarover als volgt: “Er is gisteren onderling overeen gekomen de werken zo vlug mogelijk te hervatten. Steenbakkerij Heylen uit Rumst zal na samenspraak met Prayon-Rupel (de eigenaar van de gronden, n.v.d.r.), de teelaarde leveren die dient aangebracht te worden boven de reeds gestorte klei.” Eerder had schepen John Mangelschots (24) zijn twijfels over het succes van deze sanering publiek geuit. In de gemeenteraad van september 1985 ondervroeg raadslid Egelmeers burgemeester Bruynseels over de vertraging bij de werken. Sindsdien werd er over het lot van deze stortplaats weinig of niets meer publiek gemaakt.

- Bouw van nieuwe (sociale) woningen

Frans Bruynseels werd, samen met schepen Jef Corremans, in 1977 door de gemeenteraad van Rumst, voorgedragen als bestuurder van de Sociale Bouwmaatschappij Boom – Terhagen. Zij overtuigden de Huisvestingsmaatschappij VHM en de raad van bestuur om de plannen voor een 3^e woontoren te verlaten en op de terreinen tussen de Uitbreidingsstraat en de Populierenlaan 12 eengezinswoningen te bouwen. De beide bestuurders Bruynseels en Corremans wilden graag de oplevering van dit project in 1990 meemaken en vroegen om hun mandaat, dat afliep

in mei 1989 met 2 jaar te verlengen. De kandidaat-bestuurders Luc Marckx en Eddy Huyghe moesten daar, met min of meer “goesting”, wel in meegaan zodat zij eerst in 1991 als nieuwe bestuurders aan de slag konden gaan.

- Samenwerking tussen de Rupelgemeenten

Voor de fusie kenden de gemeentevaderen hun collega's uit de andere Rupelgemeenten, partijgenoten eventueel uitgezonderd, nauwelijks of niet. Na de fusie kwam daar, o.m. omwille van de schrijnende milieuproblemen waarmee alle gemeenten geconfronteerd werden, verandering in. Eerst en vooral was er de Rupelcommissie onder leiding van 2 députés waarin ook de parlementairen uit de streek en de 5 burgemeesters zetelden. Deze commissie hield zich vooral bezig met de structuurplanning. Verder kwamen de burgemeesters van Boom, Niel, Schelle, Hemiksem en Rumst 3 of 4 keer per jaar samen in de conferentie van de burgemeesters van de Rupelstreek om gemeenschappelijke problemen te bespreken en om waar mogelijk afspraken te maken. Hoewel de burgemeesters behoorden tot verschillende politieke partijen werd dit initiatief een succes en werd de conferentie vaak de gesprekspartner voor allerlei instanties, vb. de gouverneur, de bestendige deputatie, de RVA, de Rijkswacht, de GOM, de milieubeweging etc. Burgemeester Bruynseels gaf na zijn politiek pensioen aan dat hij om zijn college over de brug te krijgen moest beloven om hen bij de werking te betrekken. De conferentie nodigde vanaf dan ook de schepenen van de organiserende gemeente, op toerbeurt dus, uit voor de besprekingen (en voor het aansluitende diner).

- De 380.000 volt–hoogspanningslijn

(Raadslid Staf) “Vermylen stelde dat de hinder begon sinds 10 mei 1982. Er is een constant gezoem.... Radio, televisie en telefoonverbindingen worden gestoord. ... De bewoners krijgen elektrische schokken wanneer ze huishoudelijke toestellen aanraken. De gemeente zou de burgers moeten beschermen Burgemeester Bruynseels argumenteerde dat er reeds een hele correspondentie aan de gang was met het ministerie van economische zaken en de provinciegouverneur.” (Het Volk, 28 oktober 1982)

Over deze periode zei Eduard Van Boxem, toen gemeentesecretaris van Rumst nog: “Burgemeester Bruynseels had een speciaal talent. Hij ontving in zijn kantoor op het gemeentehuis een delegatie van de Beekvelden met klachten over ‘stank van de boeren’. Hij luisterde aandachtig en legde dan rustig uit dat die boeren daar al eeuwen het land bewerkten in een onveranderlijke opeenvolging van de seizoenen en dat lang voor de woningen van de Beekvelden er gebouwd werden. De klagers gingen tevreden naar huis.”

Jan Van Grinderbeek vatte zijn mening bondig samen: "een eenvoudige man met een groot verstand en dito hart." Maar Isidoor Rypens (SP) oordeelde minder positief. Hij stelt: "Burgemeester Bruynseels kon even hard roepen als onze fractieleider Isidore Egelmeers en trok een tussenkomst van een raadslid al eens in het belachelijke. Dat vond ik bespottelijk. Maar buiten de gemeenteraad was hij wel een volksmens die graag lachte, moppen tapte en een pint dronk."

Frans Bruynseels, burgervader en volksvriend (1977-1985)

Frans Bruynseels maakte maar zeer spaarzaam gebruik van de mogelijkheid om in het Gemeentelijk Infoblad zijn inzichten kenbaar te maken. In het allereerste nummer van dit blad schreef hij: "Ik wil Burgemeester zijn voor iedere inwoner, voor de gewone mens, de gegoede burger, de minder gelukkigen, de gehandicapten en de bejaarden. Vrede bewaren, vriendschap en opgewektheid laten heersen, de gemeente laten leven behoort tot mijn taak, samen met U zal ik met de ganse inzet van mijn mogelijkheden dit doel nastreven." Bij de jaarwisseling 1980 – 1981 klonk het zo:

“1980 was voor onze gemeente een goed jaar. Er heerste grote bedrijvigheid en de vele verenigingen bieden op gebied van cultuur, sport, jeugd en vrije tijdsbesteding een grote mogelijkheid tot ontspanning dank zij de inzet van vele vrijwilligers. Daarom dat wij deze verenigingen met onze aanmoediging, onze aanwezigheid en financiële tegemoetkoming steunen. Laten we echter niet vergeten dat wij in een tijd leven die een zeer moeilijke economische periode laat voorzien. Denken wij maar aan de gezinshoofden die werkloos zijn en de toekomst somber inkijken; aan de bejaarden, waarvan velen nog met een klein pensioentje dienen rond te komen;

de langdurig zieken en de zwaar gehandicapten die van ons verwachten dat wij laten zien dat zij bij ons horen.” En begin 1985 schreef de burgemeester op dezelfde plek: “Voor mij betekent december 1985 een naderend eindpunt van een persoonlijke levensperiode. Inderdaad, ..., heb ik besloten mijn ambt als burgemeester en politiek mandataris neer te leggen. Ik ben de mening toegedaan dat het tijd is om voor anderen de plaats te ruimen en van de gelegenheid gebruik te maken voor mijn gezin, mijn familie en mezelf meer ruimte vrij te maken om samen nog wat van het, o zo korte, leven te genieten. Vreugde en zin hebben in het dagelijkse leven is van onschatbare waarde. Een gematigde toepassing van de spreuk van Epicurus, een oude wijsgeer “carpe diem (pluk de dag), kan er toe bijdragen dat de zorgen die men zich maakt om de toekomst op een draaglijke en meer menswaardige manier kunnen worden verwerkt.”

Frans en Paula ontvingen in november 1987 in hun echtelijke woning aan het Molenveld het college van burgemeester en schepenen ter gelegenheid van hun gouden bruiloft; op de foto zittend Paula en Frans, rechts van hen gemeentesecretaris Eduard Van Boxem

Als burgemeester was Soo Bruynseels in deze periode van 9 jaar ook ambtenaar van de Burgerlijke Stand. In concreto houdt dat in dat hij verantwoordelijk is voor het beheer van en de controle op de akten van de gemeentelijke burgerlijke stand. De ambtenaar tekent de registers en de akten die erin worden opgenomen, vb. akten van geboorte, huwelijk, echtscheiding en overlijden. De ambtenaar (of zijn plaatsvervanger) zit ook de huwelijksplechtigheid in het gemeentehuis voor.

In de jaren '70 en '80 trouwden bijna alle koppels. Van 1977 tot begin 1986 trouwde Frans Bruynseels zo 678 koppels. Vooral op zaterdagmorgen waren er tot 4 huwelijken en dus had hij hiermee zijn handen vol. In zijn toespraak tot de jonggehuwden, na afloop van de plechtigheid, gebruikte burgemeester Bruynseels veel humor en volkse wijsheid. Zo zei hij vaak: "Het huwelijk is een mooi instituut. Maar in het leven is het niet alle dagen feest. Trouwen is vooral een werkwoord. Soms zal er klank zijn maar geen beeld, soms zal er beeld zijn maar geen klank. Humor en begrip lossen voor 2 mensen die dat willen heel veel problemen op." Bij emotionele momenten pinkte hij dan, met de familie, een traantje weg.

Als ambtenaar van de burgerlijke stand rekende hij het ook tot zijn plicht om de (vele) huwelijksjubilea (50 of 60 of 70 jaar huwelijk) te vieren. Zo bezocht hij in het jaar 1983 27 gouden, 6 diamanten en 1 briljanten jubilerende koppels. Vaak werd hij daarbij vergezeld door de gemeentesecretaris. Als de vrouw des huizes dan vroeg: "En, burgemeester, wat zou u willen drinken?" antwoordde Bruynseels pardoes maar tot groot jolijt van de aanwezigen: "Zoeteke, mijnen toot past op alles" (of in vertaling, "mevrouw, ik ben uw voornaam vergeten, ik drink wel wat u toevallig in huis heeft, maar liefst iets met alcohol").

Bruynseels was al voor hij burgemeester was zeer actief in het gemeenschapsleven en in verschillende verenigingen. Vanaf 1977 was hij daarin een kampioen, overal aanwezig waar hij gevraagd werd, en volgens zijn politieke tegenstrevers soms ook waar hij niet gevraagd was. Vaak werd hij daarbij vergezeld door een grote delegatie van het college van B & S. Bij die gelegenheden was hij altijd zijn vrolijke en olijke zelf. Als de sfeer niet goed zat hanteerde hij onveranderlijk dezelfde formule: een eindeloze reeks moppen en grappen. Jaren later bekende hij dat hij die, net zomin als voornamen, kon onthouden en ze daarom in code neerpende, in zijn "klein boekje". Als hij zonder munitie viel was het tijd om in de toiletten enkele verse moppen op te diepen uit dat kleine boekje.....

Eén van de belangrijkste culturele organisaties in de nieuwe gemeente Rumst was zonder twijfel de jaarlijkse dia-avond, georganiseerd door de LSA-Dia-club onder leiding van voorzitter Willy Van Buggenhout. Iedereen die er politiek toe deed, in de gemeente en in de ruime omgeving, gaf dan present om na de voorstelling van een diareeks of 10 de prijzen uit te reiken. De aanwezigheidspolitiek van de lokale mandatarissen was een opvallende constante tijdens het laatste kwart van de twintigste eeuw. Voor CVP-mandatarissen gold dat zonder twijfel ook voor andere grote manifestaties, vb. de Dorpsfeesten in Reet bij het begin van de grote vakantie en de Volksfeesten in Rumst, medio augustus.

Lichtfeesten in Reet, augustus 1977. Op de voorste rij zien we (v.l.n.r.) Jef Corremans, Frans De Herdt, Aster Devrieze, senator I. Egelmeers, minister van pensioenen Jos Wijninckx en zijn echtgenote (BSP), burgemeester Frans Bruynseels, Petrus Thys, directeur K.L.E. Jos Smits en Isidoor Van Reeth

Frans Bruynseels en Petrus Thys op bezoek bij Kunstkring Lazernij in 1978 naar aanleiding van de eerste tentoonstelling van de kring in de Raiffeisenkas aan de Bussestraat; zittend uiterst links de latere ereburger van de gemeente Rumst Bie Van Gucht

Burgemeester Bruynseels, geflankeerd door mede-organisatoren Willy Naegels en Jos Bauwens, feliciteert Gerard Verherstraeten, winnaar van de KWB-kaartprijskamp in zaal Gildenhuis in Reet (Het Volk, 26 maart 1982)

Volksfeesten in Rumst (1978), (v.l.n.r.) Isidoor Van Reeth, volksvertegenwoordiger Frans Cauwenberghs, Frans De Herdt, burgemeester Frans Bruynseels, député Petrus Thys en pastoor Ireneus ('René') Van Damme, pastoor te Rumst van 9 mei 1965 tot 2 juni 1984

“Burgemeester Bruynseels opende in Reet de unieke tentoonstelling ‘Van handschrift tot boek’. Leo Vermeulen gaf een gewaardeerde inleiding en Bruno Struyf, voorzitter van de cultuurraad, feliciteerde de initiatiefnemers.”
(Het Volk, 11 mei 1984)

Paula en Frans, in gesprek met Marc, in de vertrouwde omgeving van Parochiale Kring; de fles wijn op tafel is een prijs van de tombola, in de 20^e eeuw een noodzakelijke bijdrage van de Burgemeester en andere politici aan het verenigingsleven

Afscheid van de politiek

Na ruim 33 jaar in de gemeenteraad van Rumst te hebben gezeteld (zowel voor als na de fusie) nam Frans Bruynseels in 1986 afscheid van de actieve politiek. Het Belgisch Staatsblad publiceerde op 9 januari 1986 het volgende bericht: “Bij Koninklijk Besluit van 12 december 1985 werd het ontslag, aangeboden door de heer Bruynseels, Frans, uit zijn ambt van burgemeester van de gemeente Rumst, provincie Antwerpen, aanvaard.”(25)

Eerst was er de viering, georganiseerd door en voor de leden van CVP en ACW, op 21 februari 1986 in de Parochiale Kring aan de Veerstraat. En dan volgde op zondag 2 maart 1986 een massabijeenkomst in sporthal Uitgedekt Schoor in Terhagen, gepresenteerd door Angèle Nagels. Dagblad Het Volk beschreef deze avond als volgt: “Na een korte optocht door Terhagen zorgden 15 verenigingen voor een programma vol show, muziek, zang en dans. Opvallend hierbij was dat alle politieke strekkingen vertegenwoordigd waren. Onder de aanwezigen waren alle burgemeesters en secretarissen van de Rupelstreek, vele schepenen en gemeenteraadsleden, volksvertegenwoordigers en senatoren. Tevens wilden enkele honderden Rumstenaren hun burgemeester een feestelijk afscheid bezorgen. De huldiging van Soo Bruynseels, georganiseerd door het schepencollege en met als gastspreker Petrus Thys, werd een triomf-dag voor de oud-burgemeester en voor de gemeente Rumst.”

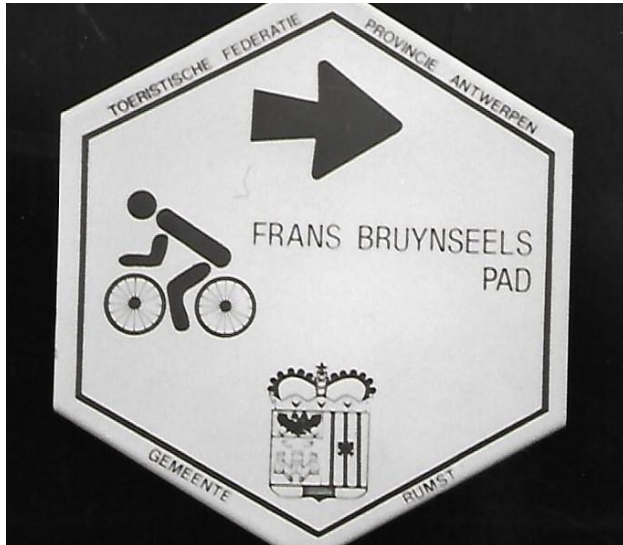

Frans Bruynseels, ambtsfoto als burgemeester uit 1986, Gemeentehuis Rumst (foto Agustijn Buelens)

Een meeting voor de 1^e Europese verkiezingen in 1979 in zaal Kleidal te Boom met als spreker lijsttrekker Leo Tindemans. Verder op de foto Frans Bruynseels en senator Frans "Sus" Vanderborght

Nog in 1986 stelden de CVP – jongeren van Rumst, bij wijze van eerbetoen aan hun oud-burgemeester Frans Bruynseels, een fietsroute samen doorheen gans de gemeente. Aansluitend verspreidde de CVP in juni 1987 bus-aan-bus een informatiebrochure met stratenplan en een beschrijving van het 'Frans Bruynseels-pad'. Dit initiatief kreeg veel weerklank in de pers en veel bijval onder de bevolking.

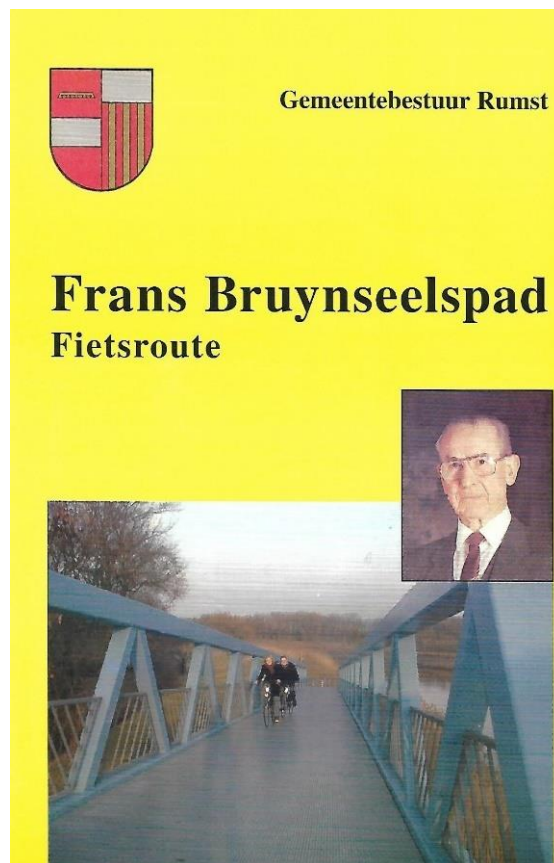
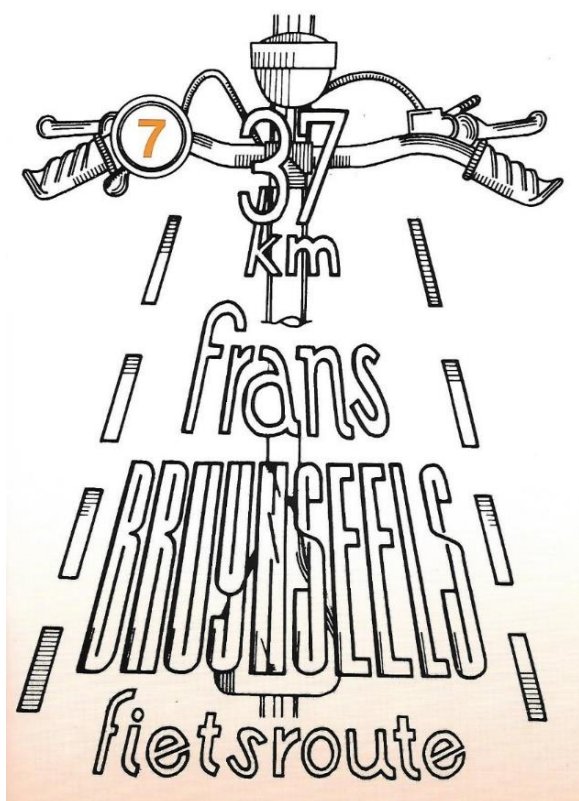
De eerste (zeshoekige) aanduidingsborden

Bord voor het FB-pad in 2021

Toen plaatste het gemeentebestuur voor de fietsroute de nodige aanwijzingsborden. Helaas bleek na korte tijd dat Provinciale dienst voor toerisme niet akkoord kon gaan met het gebruik van deze (gepatenteerde) borden voor een gemeentelijke fietsroute. Luc Verwerft, directeur van de Toeristische Federatie van de Provincie Antwerpen (TFPA), kon niet worden overtuigd. De man had trouwens sterke argumenten. Daarop besliste het gemeentebestuur deze borden te vervangen door ronde exemplaren die er tot vandaag (2021) nog staan.

In 1994 gaf de CVP een aangepaste brochure uit, inclusief een routebeschrijving van het Frans Bruynseelspad. In zijn voorwoord schreef CVP-voorzitter Leo Lauriks: "De CVP-jongeren hebben 8 jaar geleden gezorgd voor het ontwerp van het Frans Bruynseelspad. Onder hun druk heeft het gemeentebestuur gezorgd voor een fijne bewegwijzering van deze interessante toeristische fietsroute. Dit pad en deze brochure zijn samen een hommage aan een christen-demokratische voorvechter, ereburger Frans Bruynseels."

In 2003 tenslotte gaf de gemeente Rumst een kleine brochure uit met de fietsroute van het Frans Bruynseelspad. Schepen voor toerisme Jef Van der Borght schreef in het voorwoord: "U heeft gekozen voor een fietstocht langsheen het Frans Bruynseelspad: een goede keuze. Dit pad leidt u over rustige wegen langs vele van de cultuurhistorische bezienswaardigheden die elk van onze deelgemeenten rijk is. U zal aangenaam verrast worden"

Lang voordien, in 1993, besliste de gemeenteraad om actrice Yvonne Verbeeck en oud-burgemeester Bruynseels te benoemen tot ere-burger van de gemeente Rumst. Het gemeentebestuur organiseerde een grootse huldiging voor de (eerste) ereburgers waar o.m. Minister van Staat Leo Tindemans, gastspreker was. Tien jaar later, nadat de wetgeving aangepast was, kon de gemeenteraad Frans Bruynseels voordragen voor de eretitel van zijn ambt. Bij besluit van de Vlaamse Regering van 12 februari 2003 werd aan Frans Bruynseels de titel van ereburgemeester toegekend.

Burgemeester Francis Van Den Eede (rechts) poseert in 1993 met de 2 eerste ereburgers van zijn gemeente, Yvonne Verbeeck en Frans Bruynseels

Petrus Thys, zijn oude bondgenoot, besluit: "Sooi Bruynseels ('Frans' was er enkel voor de officiële papieren, zei hij zelf) was een volksmens uit en in het actieve christelijke verenigingsleven. Hij luisterde veel en communiceerde op mensenmaat. Zijn engagement voor anderen was intens en levenslang."

Een leven buiten de politiek

Met Paula genoot hij in de jaren '60 en '70 van de jaarlijkse vakantie, eerst in Luxemburg en later in het Zwarte Woud (Duitsland). Dat was veelal in gezelschap van bevriende echtparen, zoals Frans en Madeleine Van Akoleyen-De Borger, Eugène (Gène) Verrept en zijn echtgenote Philomena De Borger, gewezen CVP-gemeenteraadslid Charles Van der Donck en zijn vrouw Mathilde Van Kerckhoven en René Thomas en zijn echtgenote Joanna (Jeanne) Switsers. Deze vriendenploeg bemande een toog in de grote tent van de jaarlijkse Volksfeesten.

Op weg naar hun vakantiebestemming reden ze in colonne met het bekende driehoekje van deze feesten op de achterraut van hun auto.

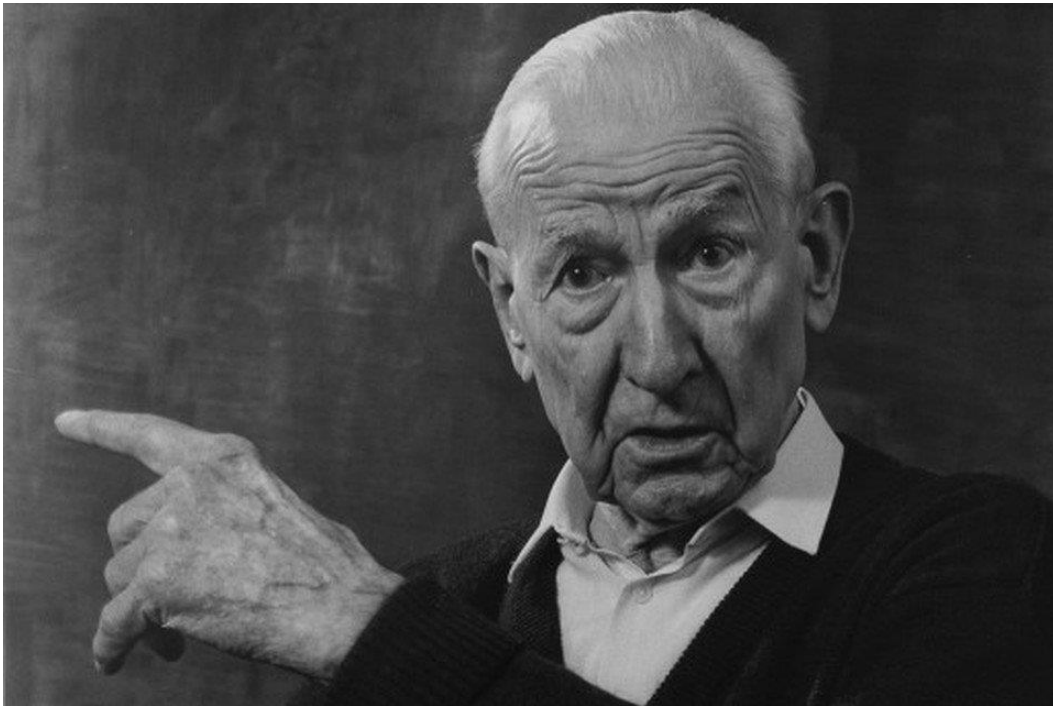
Vanaf 1986 had de Soo weer meer tijd voor zijn gezin, zijn familie en zijn hobby's. Tijdens deze periode bleef Bruynseels de man die hij altijd geweest was. Zelf zei hij in die periode dat de mensen die hem kenden of herkenden hem eerst ondervroegen over het weer, zijn gezondheid, de prijs van de tomaten ... maar uiteindelijk ook altijd over de nieuwtjes uit de lokale politiek. Hij weigerde systematisch om daar op in te gaan en maakte er zich van af met een kwinkslag. Dan zei hij bij voorbeeld: "Het zal nog wel een 'tetteke' duren." Dan genoot hij zelf ook van deze ietwat dubbelzinnige opmerking maar intussen was het onderwerp 'politiek' van tafel. Slechts één keer week Bruynseels van deze lijn af. In een persinterview werd hem gevraagd wat hij dacht van de lokale politiek. Hoewel hij zijn partij en zijn vroegere collega's verdedigde veroorloofde hij zich ook een punt van kritiek toen hij zei dat hij zelf de lagere school in Terhagen in april 2001 niet zou hebben gesloten.

Kris De Keninck in gezelschap van zijn grootvader Frans Bruynseels en van Eddy Huyghe tijdens een verkiezingsbijeenkomst in 2004 in 'de Paterskerk' te Boom (26)

Soo Bruynseels verscheen nog af en toe op de grote bijeenkomsten en congressen van CVP en CD&V in Rumst en in de Rupelstreek. De kandidatuur op de CD&V-lijst van zijn dochter Louisa en van zijn oudste kleinzoon Bart De Winter mocht hij niet meer meemaken. Louisa behaalde in Rumst in 2018 97 voorkeurstemmen, Bart in Niel in 2012 88 stemmen. Maar de start van de politieke carrière van zijn kleinzoon Kris De Keninck beleefde hij nog wel actief. Die was bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2000 kandidaat op de 16e plaats van de CVP-lijst in Rumst en haalde toen 138 stemmen. Na zijn huwelijk in 2008 verhuisde Kris, eerst naar Leuven en daarna naar Boom, waar hij actief was in het jeugdwerk. Daar was hij in 2018 weer kandidaat voor de gemeenteraadsverkiezingen en hij behaalde vanop de 6^e plaats 176 stemmen. Daardoor werd hij eerste opvolger. Toen schepen Kris Van Hoeck om persoonlijke redenen ontslag nam werd Kris vanaf januari 2021 lid van de gemeenteraad van Boom. Maar dat politieke feit heeft Soo Bruynseels dus niet meer mogen meemaken.

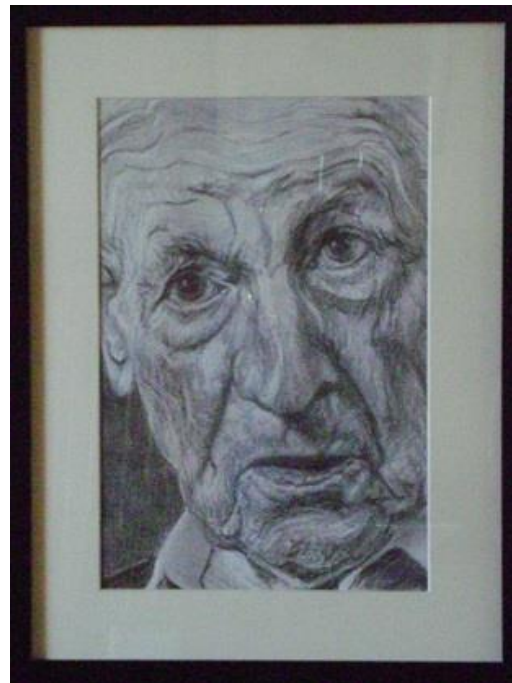
Vanaf 1997 werd zijn vrouw Paula opgenomen in het rusthuis RVT Maria Boodschap in Niel. Hij bezocht haar vanaf dan elke dag. Meestal reisde hij met de bus, van Rumst naar Boom en van Boom naar Niel. Soms kon hij meerijden met een familielid of met een kennis, iets waarvoor hij dan super dankbaar was. Schepen Huyghe herinnert zich dat hij een paar keer zijn vroegere burgemeester, die hem in 1979 nog getrouwd had, zag wachten aan eenabri van De Lijn. Hij bood de Soo een lift naar huis aan. Die stond er dan op om samen een Leffe (of twee, drie) te drinken, bij hem thuis, in taverne De Drie Rivieren of in de Parochiale Kring.

Soo Bruynseels in de latere jaren van zijn leven

Het graf van Paula Herbos en Frans Bruynseels op de begraafplaats aan de Kerkhofstraat te Rumst

Tekening (potlood op papier) van Frans Bruynseels door Jacqueline Mourice (2014)

Auteurs: Eddy Huyghe en Jeannine Van Cauwenbergh

Bijlage:

Frans Bruynseels in de verkiezingen (behaalde voorkeurstemmen)

1. Gemeente		
a. 1952	199	
b. 1958	69	
c. 1964	210	
d. 1970	361	
e. 1976	728	
f. 1982	864	
2. Provincie		
1971	?	

Voetnoten

1. De zwart-wit pentekening van het geboortehuis is van de hand van Willy Janssens uit Boom
2. Frans Bruynseels werd gemeenzaam 'Sooi' of 'de Soo' genoemd
3. Jan Baptist Lamberts was in Terhagen en omstreken bekend als 'Tist de Goddo' (+ 1925)
4. Het is de ironie van het lot dat zijn toenmalige werkgever Rupel & Nethe later OTL werd, een stortplaats die Frans Bruynseels als burgemeester zal sluiten
5. 'ACV' staat voor Algemeen Christelijk Vakverbond, 'ACW' voor Algemeen Christelijk Werknemersverbond
6. Soo Bruynseels stapte ooit, na een incident, uit het ACV. Eén jaar later werd hij, na bemiddeling, opnieuw lid. Volgens één bron was hij in dat jaar lid van de socialistische vakbond.
7. Avondschool voor houtbewerking ('lessen voor sociale promotie') in Boom in de Hospitaalstraat (nu de gebouwen van de Gemeentelijke Academie voor Muziek en Woord)
8. Centrum voor Historische Documentatie van de Krijgsmacht: "Frans Bruynseels is afgebeeld in een kaki uniform met de graad van soldaat. Dit model van uniform was algemeen in gebruik tijdens het Interbellum. De eenheid werd aangeduid met een kleurencombinatie op de kraagspiegels en met de eventuele plaatsing van metalen kentekens op kraag en schouderstukken van het uniform. Deze aanduidingen zijn op deze foto spijtig genoeg niet te onderscheiden. Dankzij uw extra informatie konden we ... bepalen dat hij diende bij het 8^e regiment Artillerie."
9. Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen (NMVB) is de voorloper van De Lijn, de Vlaamse openbare vervoersmaatschappij
10. Paulina Rufina ('Paula') Herbos (° Niel, 1 juli 1917 – + Niel, 18 december 2002)
11. 'wattman' is een trambestuurder
12. Katholieke Arbeidersjeugd, in 1912 in Laken gesticht door de latere kardinaal Jozef Cardijn (Schaarbeek, 13 november 1882 - Leuven, 24 juli 1967)
13. KWB, Kristelijke Werknemersbeweging, gesticht tijdens de oorlog in 1941, officieel opgericht in 1946; in Rumst opgestart in 1948
14. Citaat uit een verslag van het KWB-bestuur van 1960
15. In deze periode werd 'kwb' met kleine letters geschreven

16. Jos 'alles in de witte lak' Kegels, schoonzoon van Frans Bruynseels en lid van het OCMW van Rumst van 1983 tot 1995
17. Isidore Egelmeers, Rode Aarde, Drukkerij Vita, Rumst, 1993
18. Torsten Feys, De openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij in historisch perspectief, o.c.
19. VERWART staat voor 'Verenigde werkgroepen alternatief Reet, Rumst en Terhagen'
20. Th. Devrieze, o.c., p.49: "J. Schroeven merkte op dat er een grote samenhang was tussen het ALR en VERWART. Vele leden van deze milieubeweging waren ook lid van ALR volgens hem. Tegelijk was deze beweging een initiatief van Agalev. Met de acties van VERWART ging Agalev op zijn beurt actievoeren in de gemeenteraad.... Het publiek mocht ook niet weten dat dit een organisatie van Agalev was."
21. Misschien is het nuttig er hier op te wijzen dat eerst in 1995, 13 jaar later dus, deze blauwe plekken op initiatief van F. Happaerts, de milieubtenaar van de gemeente Rumst, werden onderzocht. OVAM werd gevraagd om dit probleem te onderzoeken en toen bleek dat het hier ging om zeer giftige cyaniden. Het duurde dan nog 3 jaar voor er, na een striemend artikel in Knack van 18 februari 1998, actie werd beloofd. Tot op heden is geen 'eindrapport sanering' bekend.
22. verslag van het CVP-partijbestuur van 26 juni 1979
23. PV, geregistreerd te Antwerpen op 26 juni 1984, deel 448 blad 31 vak 8
24. John Mangelschots (Antwerpen 4 augustus 1927 – Antwerpen 26 maart 2016) (BSP/SP) was in Antwerpen schepen van 1983 tot 1994
25. Belgisch Staatsblad van 9 januari 1986, pagina 169
26. Bijeenkomst voor de Boomse kandidaat Bart De Smet in de aanloop naar de Vlaamse verkiezingen van 2004.

Bronnen

- De familie Bruynseels, in het bijzonder Francine Bruynseels (jongste zus), Marc Bruynseels (zoon), Luc De Winter (schoonzoon), Kris De Keninck (kleinzoon) en Jos Kegels (schoonzoon)
- Geneanet (website, mei 2021, lemma Bruynseels en Herbos)
- Wikipedia (opzoeken in de periode januari – mei 2021) (Frans Bruynseels / De Lijn / Buurtspoorwegen van de provincie Antwerpen)
- Websites van Kunstkring Lazernij / Gemeentelijke Academie voor Muziek en Woord Boom, Rumesta

Foto's

De foto's werden genomen en/of ter beschikking gesteld door: Yvonne Bridts, Marc Bruynseels, Augustijn Buelens, Frans De Herdt, Kris De Keninck, Eddy Huyghe, Kunstkring Lazernij, Leo Lauriks, Bruno Marckx, Jacqueline Mourice, Rumesta, Petrus Thys, Willy Van Buggenhout, Wilfried Van den Eede, Vik Wellekens,

Info en documentatie

- Ministerie van Defensie, sectie Classified Archives (Chef a.i. Jeroen Huygelier)
- Provinciebestuur van Antwerpen (griffier Danny Toelen)
- Gemeentebestuur van Boom
- Gemeentebestuur van Rumst
- Rijksarchief, Antwerpen
- Bisdom Antwerpen (Archivaris Yordi Sollie)
- Goed Wonen.Rupelstreek (directeur Frank Maeremans)
- RVT Maria Boodschap (directeur Nele Van Broekhoven)
- Rumesta (Jan Goossens en Willy Wuyts)
- De Root (Jan Nagels en Leo De Kimpe)
- KWB Rumst (Wilfried van den Eede)
- Gust Laureyssens, Hugo Molkens, Isidoor Rypens, Petrus Thys, Eduard van Boxem, André van Broekhoven, Jeannine Van Cauwenbergh, Yvonne Van den Eede–Bridts, Jan Van Grinderbeek, Leo Vermeulen

Bibliografie

- Marina De Bruijn, Van Volksboekerijen naar een openbare bibliotheek, Gemeente Rumst, 2012
 - Thomas Devriese, Afvalstrijd in de Rupelstreek, Universiteit Gent, Gent, 2016
 - Torsten Feys, De openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij in historisch perspectief. 30 jaar OVAM. 2011, Academia Press,
 - Steve Heylen e.a., Geschiedenis van de Provincie Antwerpen, een politieke biografie, deel 1 en deel 2, Provinciebestuur Antwerpen, Antwerpen, 2005
 - Eddy Huyghe e.a., Informatiebrochure met stratenplan en “Frans Bruynseels-pad”, CVP Rumst, Rumst, 1987
 - Eddy Huyghe e.a., Oorlog en vrede in het gemeentehuis van Rumst, Rumesta, Rumst, 2020
 - Herwig Jacquemyns, België in de Tweede Wereldoorlog, Deel 2, De Nederlandse Boekhandel, Antwerpen, 1984
 - Leo Lauriks e.a., 37 km Frans Bruynseels–fietsroute, CVP, Rumst, 1994
 - Rupel: voer voor archeologen ?, Monografie over de Rupelstreek, GOM-Antwerpen, Antwerpen, november 1978
 - SARR: Syndicale Actiegroep voor de Reconversie van de Rupelstreek, brochure, s.l.,s.d.
 - Jaarverslag 1983, Gemeente Rumst
 - Gids Gemeentebestuur Rumst, Rumst, 1975
 - Dagbladen De Standaard, De Morgen, De Financieel-Economische Tijd, Het Volk, Het Nieuwsblad en Gazet van Antwerpen, in de periode 1970 - 1986
 - Rumst, gemeentelijk infoblad, 1977 tot 1986
 - C.V.P.-Nieuwsbrief, 1977 tot 1986
-